

ఆంధ్రపదేశ్

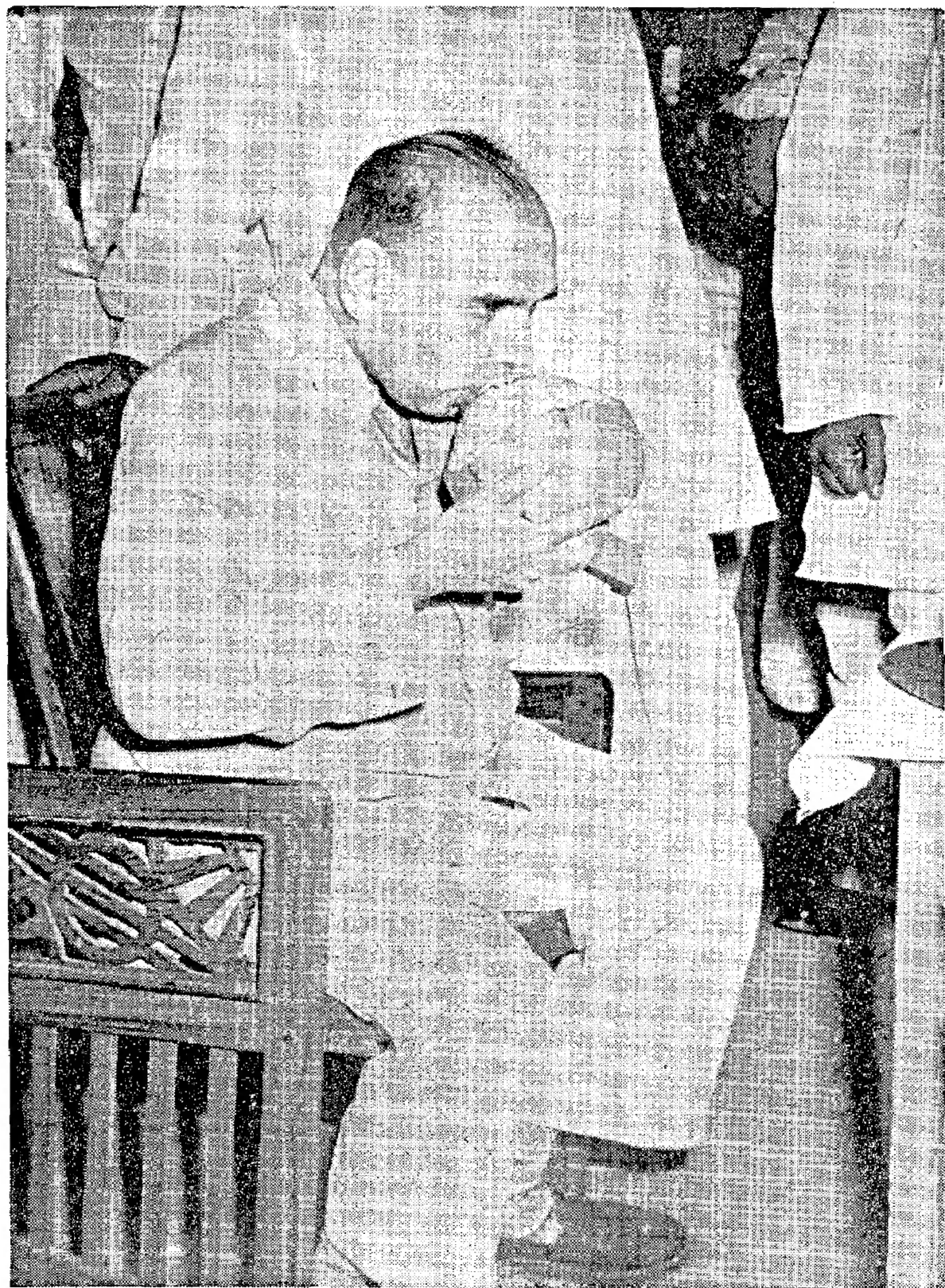

సంపుట 1

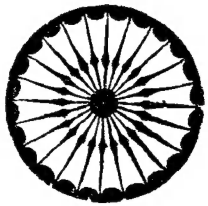
జనవరి, 1957

సంపుట 2

పెండుర్తి తమ్మానిటి డెవలప్ మెండు బ్లాకులోని చూడురవాడ సందర్శించినప్పుడు
పరదేశిపాలెంలో అంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు పెంచాయనీరు సేవించుట

ఆంధ్రప్రదేశ్

సంపుటి 1

జనవరి 1957

సంచిక 2

విషయసూచిక

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం - ముప్పదిఏండ్ల అభివృద్ధి	1
వార్తా చిత్రాలు	13
విజయవాడలో క్రొత్త ట్రాన్స్మిటర్	20
భారతదేశంలో పెద్దకూలింగ్ టవర్ గల రామగుండం థర్మల్	21
విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రం	21
కమ్యూనిటీ రేడియో నెట్లు	23
గోదావరి : దక్షిణాపథ ప్రజలకు భవితవ్యానికి ఆశాజ్యోతి	24
దైరీ	30
భారతదేశమునకు క్రొత్త నాణెములు	32
శ్రీల పొదుపుఉద్యమం	40
వార్తలు - విశేషాలు	43

— చందా —

సాలుసరి రు. 2-0-0

విడిప్రతి 0-2-0

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం

30 ఏండ్ల అభివృద్ధి ఫలితంగా భారతదేశంలో పేరెన్నికగన్న విద్యాపీఠం

దేశంలోని ప్రముఖ విద్యావేత్తల మార్గదర్శకత్వంక్రింద ముప్పయి ఏండ్లు అచలంగా నిల్చి క్రమేపీ అభివృద్ధిచెందిన కారణంగా ఈనాడు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం దేశంలోని గొప్ప విద్యాకేంద్రాలలో ఒకటిగా అలరారుతున్నది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఉన్నతమయిన ఆశయాలతో 1926 లో స్థాపించబడింది. అప్పటినుంచి ఈ ముప్పయి ఏండ్లు నిర్విరామంగా కృషిజరిగి ఎన్నో అవరోధాలను ఎదుర్కొని ముందుకు సాగిపోబట్టే ఈనాడు ఈ విశ్వవిద్యాలయం ఇట్టిస్థితికి రాగలిగింది. దీని వ్యవస్థాపకులు, దీనిపై ఆదరాభిమానాలు కలవారు దీని స్వరూపం ఏ విధంగా ఉండవలెనని కలలుగన్నారో అది అంతా వారు కాంక్షించినంత త్వరలో సాధించబడకపోవచ్చు. అయినప్పటికీ ఈ విశ్వవిద్యాలయంలోని శిక్షణ సాంప్రదాయాలు, వైజ్ఞానికంగా ఇది పొందిన అభివృద్ధి దేశంలోని అత్యున్నతప్రమాణాలతో సరితుగగలవని విజ్ఞులు పరిగణించివున్నారు.

“విశ్వవిద్యాలయానికి చెందినవ్యక్తి తాను తనదేశ సంస్కృతికి ప్రతినిధిని భావించాలి. సమగ్రమైన తాత్విక దృష్టితోనేమి, అత్యున్నతమైన నైతిక విలువలకేమి మన సంస్కృతి మరే ఇతరదేశ సంస్కృతికి తీసిపోదు” అంటూ విశ్వవిద్యాలయ గ్రాంట్ల కమిషన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ సి. డి. దేశ్ ముఖ్ 1956 డిసెంబరు 8 వ తేదీన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ములో స్వాతంత్ర్యోపన్యాసమిస్తూ ప్రబోధించేశారు.

భారతదేశ సంస్కృతికి ప్రతినిధులని చెప్పదగినట్టి మేధావంతులు ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి మార్గదర్శకులుగా లభించడము దీని మహాభాగ్యమని చెప్పాలి. ఎన్నో గొప్ప వ్యక్తిత్వాలు ఈ విశ్వవిద్యాలయంలో రూపొందినవి.

దీని ప్రధాన నిర్మాతలలో కీ. శే. కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఒకరు. అత్యంత శ్రద్ధాసక్తులతో, స్వార్థరహితమయిన దీక్షతో ఆయన ఈ విశ్వవిద్యాలయం అభివృద్ధికి పునాదులు పేసి, పురోగమన మార్గాలను నిర్ణయించి సోయగమూర్తిరత్వమూగల ఒక స్వరూపాన్ని దీనికిచ్చాడు. దీనికి విరాళాలను గ్రాంట్లను సంపాదించి ఎంతో శ్రద్ధతో దీనిశిఖరాలను నిర్మించాడు. యూరపు, అమెరికా, దూర ప్రాచ్యదేశాల విద్యా విధానాలను బాగా ఆకళింపు చేసుకొని బరోడా, మైసూరు సంస్థానాలలో పరిపాలనానుభవము గడించిన

ఈయన 1926 లో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం మొట్టమొదటి ఉపాధ్యక్షుడుగా ఎన్నికచేయబడినాడు. అప్పుడు మద్రాసు గవర్నరుగావున్న లార్డు గోఫ్రెస్ ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి అధ్యక్షుడు. బొబ్బిలి రాజా ప్రో ఛాన్సలర్ గావున్నాడు. రెండేళ్ల తరువాత సెనేట్ బడ్జెట్ సమావేశంలో శ్రీ రామలింగారెడ్డిగారు ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికై ఆ పదవిలో 1930 వరకు ఉన్నారు. మధ్య ఆరేండ్ల వ్యవధి తరువాత తిరిగి ఆయన ఆ పదవిలోచేరి 1949 వరకు విశ్వవిద్యాలయానికి సేవచేశారు.

ప్రస్తుతం భారత ఉపాధ్యక్షులుగావున్న డాక్టరు సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ గారు 1931 నుంచి 1936 వరకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులుగావున్నారు. ఈ పదవి నలంక రించిన వారిలో డాక్టర్ టి. యస్. తిరుమూర్తి, సర్ జె. సి. కోయాజీ, శ్రీ ఓ. పుల్లారెడ్డి, శ్రీ లక్ష్మారాజు సుబ్బారావు గారలుకూడా కలరు. ఇప్పుడు డా. వి. యస్. కృష్ణ ఉపాధ్యక్షులుగా వున్నారు.

ప్రారంభం

ఆంధ్రప్రాంతానికి ఒక విశ్వవిద్యాలయం పుండవలెననే భావం 1920 అక్టోబరులో కలిగింది. ఆ సంవత్సరమే

స్నాతకోత్సవం : యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ అధ్యక్షులు శ్రీ సి. డి. డేవీముత్ 1956
డిసెంబరు 8 వ తేదీన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో స్నాతకోత్సవానమిస్తున్న దృశ్యం.

ద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం సెనేట్ ప్రతిభాపా ప్రాంతానికి సీసం ఒక విశ్వవిద్యాలయం వుండవలసిన అవశ్యకత తై నాకలదనీ, ఆంధ్రప్రాంతానికి త్వరలో ఒక విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పవలెననీ తీర్మానించింది. అమరునటి పంపర్వరం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని వేసింది. ఆ మిటివారు తెలుగుప్రాంతంలో ఒక షోధనా విశ్వవిద్యాలయాన్ని నెలకొల్పవలెనని సిఫారసు చేశారు. అయితే అకాలంవరకు ఈ విషయంలో ఏమీజరగలేదు. మిస్టర్ ఓ. యం. స్థానాం ప్రభుత్వానికి దాఖలు చేసిన మరొక వేదికలో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించబడవలసిన అవశ్యకతను సహేతుకంగా నిరూపించాడు. అతడే ఒక ఫకం తయారు చేశాడు.

సర్ ఎ. పి. పాట్రో మద్రాసు ఎగువ శాసన సభలో క బిల్లు ప్రవేశపెట్టాడు. 1926 జనవరి 26 తేదీన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టం గెజిట్లో ప్రకటించబడింది. అది

1926 ఏప్రిల్ 26 తేదీ నుంచి 12 జిల్లాలలో అమలులోకి వచ్చింది. ఎన్నికైన మొట్టమొదటి సెనేటుకు 1926 ఆగస్టు 30 తేదీన ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. ఆ తరువాత అకడమిక్ కౌన్సిలు, తదితర సంస్థలు ఏర్పడ్డవి.

రాజమండ్రిలోని టీచర్స్ ట్రైనినింగ్ శాలేజి, విశాఖ పట్నంలోని వైద్యకళాశాల గాక మరి 12 కళాశాలలు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం క్రిందికి వచ్చినవి. మొట్టమొదటి స్నాతకోత్సవం 1927 డిసెంబరు 5 వ తేదీన జరిగింది. డా. యస్. రాధాకృష్ణన్ స్నాతకోత్సవాన మిచ్చారు. అందులో 203 మంది అభ్యర్థులు బి. ఏ. డిగ్రీని, 37 మంది బి. ఇడి. డిగ్రీని, 11 మంది ప్రాచ్య భాషా పట్టాలు పుచ్చుకున్నారు.

విశాఖపట్నంలో ఈ విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పవలెనని ఎగువ శాసనసభ తీర్మానించింది. 1930 సెప్టెంబరు 5 వతేదీనుంచివచ్చే అసెలాండ్సులో "హోటల్ సెనిర్"

అనే భవనమును తీసుకొని అందులో విశ్వవిద్యాలయాన్ని పెట్టడం జరిగింది. అదే దీనికి మొట్టమొదటి నిలయం.

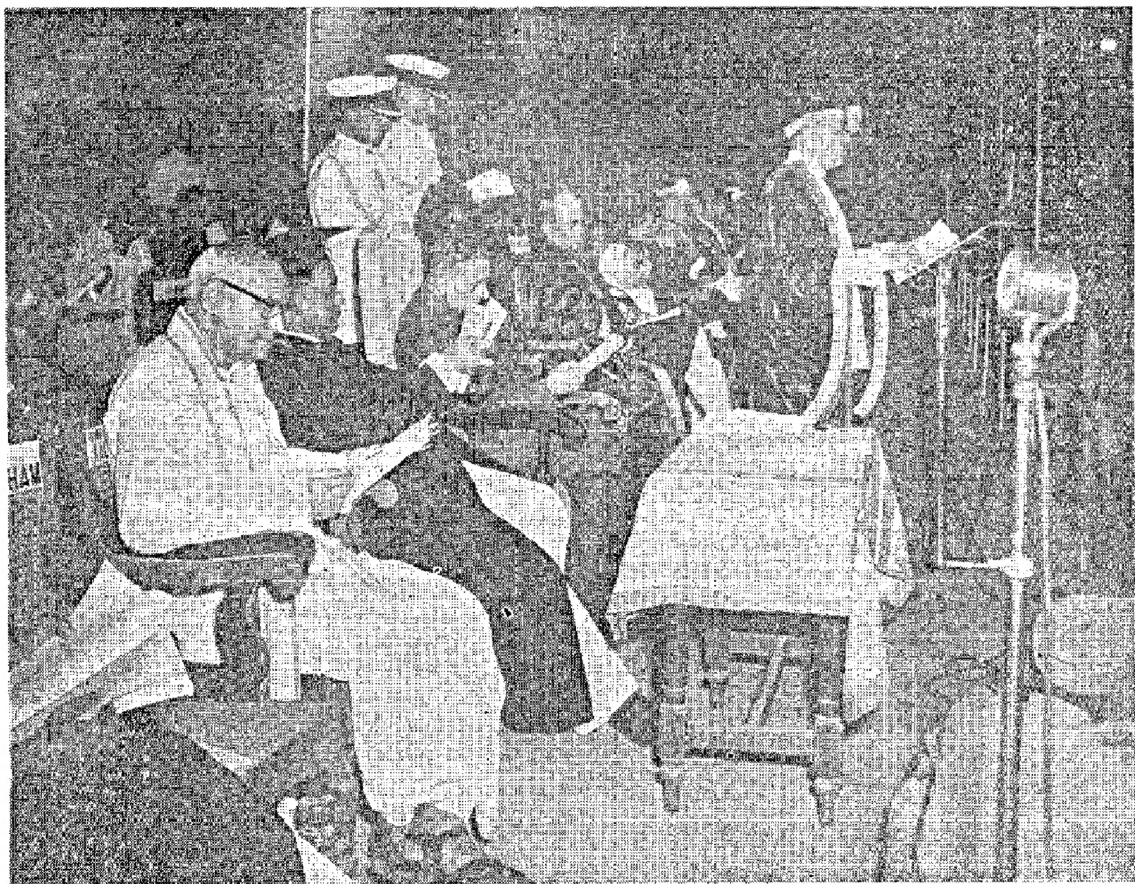
అదే సంవత్సరం శాసనసభ చేసిన మరొక చట్టాన్ని అనుసరించి ప్రభుత్వం ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి ఫౌండేషన్ ఫండ్ కొరకు అనావృత్త గ్రాంటుగా రూ. 27 లక్షలు, భవన నిర్మాణం, యంత్ర పరికరాలకొరకు అనావృత్త వ్యయంగా రూ. 7½ లక్షలు విశ్వవిద్యాలయ సాధారణ ఖర్చు నిమిత్తమై వార్షిక గ్రాంటుగా రూ. 1½ లక్ష చెల్లించవలెనని నిర్ణయింపబడింది. ఆ చట్టం ద్వారా ఒక గ్రంథాలయ సంఘం కూడా నిర్మింపబడింది. ఆ సంఘానికి విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షుడే ఎక్కు అఫీషియో సభ్యుడుగా, సంఘ అధ్యక్షుడుగా వ్యవహరిస్తారు.

1931 లో డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్ ఉపాధ్యక్షుడు అయ్యారు. అప్పుడే అర్జు కళాశాల ఆరుగురు అధ్యాపకులతో ప్రారంభింపబడింది. 1932 జూలై 4 వ తేదీన ఎడర్బ విజ్ఞానశాస్త్రం, రసాయన శాస్త్రములలో ఆనర్సు కోర్సుతో యూనివర్సిటీ

నైస్సు, టెక్నాలజీ కాలేజీ ప్రారంభింపబడింది. 1933-34 వరకల్లా అర్జు నైస్సు టెక్నాలజీ కళాశాలలకు, హాస్టల్ డ్లాక్సుకు మొదలైనవారికి భవనములు నిర్మింపబడ్డవి. ఈ భవనములకే డ్లాక్సు గ్రాంటు మొత్తం 7½ లక్షల రూ. లు ఖర్చు అయిపోయినవి.

జయభూరు రాజా విక్రమదేవవర్మగారు 1933-34 లో విశ్వవిద్యాలయానికి రూ. 50,000 లు తర్వాత, రూ. 75,000 లు అతరువాత ప్రతినంవత్సరం ఒక లక్ష రూపాయల చొప్పున వారుగాని లేక వారి వారసులుగాని మొత్తం 15 లక్షల రూపాయలు చెల్లించునంతవరకు విరాళాలు ఇస్తూఉంటామని కూడా వాగ్దానం చేశారు. అందుచేత నైస్సు, టెక్నాలజీ కాలేజీకి జయభూరు విక్రమదేవ కాలేజీ ఆఫ్ నైస్సు అండ్ టెక్నాలజీ అని నామకరణం చేయబడింది.

1942 లో విశ్వవిద్యాలయంలో నైస్సు, అర్జు ప్యాసు కోర్సులు విరమింపబడినవి. ఇందువల్ల 'విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల అడ్వాన్స్డ్ టీచింగ్, పరిశోధనలపై ఛార్జిగా

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకోత్సవంలో పట్టభద్రులకు పట్ట ప్రదానం చేస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నర్ శ్రీ చందూలాల్ త్రివేది

అమెరికా ప్రాధానమంత్రి గౌరవ బహుకరణ :

అంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ 30 వ స్టూడెంట్స్ కౌన్సిల్ విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆనరరీ విజిటింగ్ ప్రొఫెసర్, కాలిఫోర్నియాలోని యు. యస్. నేవీ ఎలక్ట్రానిక్స్ మొక్క ఓషియా. బ్లూమ్ గ్రాఫీ ప్రాంతీ లభిపతి అయిన ప్రొఫెసర్ యూజీ. సెనెట్ లాఫాండ్ విజ్ఞానశాస్త్రంలో గౌరవ డాక్టరేటు పట్టమును స్వీకరిస్తున్న దృశ్యం.

దృష్టి కేంద్రీకరించడానికి అవకాశం కలిగింది. 1934-35 సంవత్సరంవరకల్లా విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయానికి దాదాపు 23,000 గ్రంథములు లభ్యమైనవి. అక్ష రూ. ల వ్యయంతో గ్రంథాలయానికి విలాలమైన భవనం నిర్మించ బడింది.

బుదేండ్ల కార్యక్రమం

విశ్వవిద్యాలయ ఆధిపత్యకొరకై డా. సి. ఆర్. రెడ్డి అయిదేండ్ల కార్యక్రమం తయారుచేయగా దానిని పూర్తిగా స్పెషల్ సిండికేట్ కమిటీ ఆమోదించింది. అప్పుడు విశ్వ విద్యాలయం అనావృత్త గ్రాంటుగా రూ. 12 లక్షలు, అవృత్త గ్రాంటుగా రూ. 2 లక్షలు ఇవ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి చరఖాస్తు పెట్టుకుంది. అంతేగాక విశ్వవిద్యాలయ అవరణకు అనుకొనివున్న ప్రభుత్వ అడవిలోను ఉచితంగా ఇవ్వవలసిందిగా కోరింది. 1938 మేలో ల అడవి భూమిలో

34 ఎకరాల భూమిని విశ్వవిద్యాలయ భవనముల కొరకు కేటాయించడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. 1937-38 లో కొత్త హాస్టల్ బ్లాకు, డెక్కలబీ వర్క్ షాపు, యూనివర్సిటీ కాలేజీ టీచర్లకు ఫాకర్టీ క్లబ్బును నిర్మించడానికి మంజూరీ లభించింది. హాస్టలుకు అనుబంధంగా ఒక వైద్యశాల తెరువబడింది. అందులో రోగులు ఉండడానికి అవకాశమున్నది. విద్యార్థినులకొరకు తాత్కాలికంగా మరొక హాస్టలు ప్రారంభించబడింది. దాని నిర్వహణకయ్యే ఖర్చు పైస్ ఫాన్సలర్ ఫండ్ నుంచి భరించబడింది.

1937-38 లో విశ్వవిద్యాలయానికి మరొకొన్ని గ్రాంట్లు లభించినవి. వాటిలో హైదరాబాదు నిజాముగారు ఇచ్చిన లక్ష రూపాయలు, తిరువాన్కూరు మహారాణి పేతువార్వతీ దాయిగా రిచ్చిన లక్ష రూపాయలు ముఖ్యంగా పేర్కొనదగినవి.

1941 జూలై నుంచి ఎక్స్‌సిజ్ కాలేజీ ఆఫ్ నావికల్
ప్రెస్టు ప్యూబ్లికేషన్‌లను విడిచి వ్రాసుతూ రూ. 33
లక్షల అనాద్యుత్త గ్రాంటు, రూ. 39,600 ల అవ్యుత్త
గ్రాంటు మంజూరు చేసింది.

గుంటూరుకు మార్పు

1942 ఏప్రిల్ 6వ తేదీన విశాఖపట్నం, కాలినడలపై
జపాను విమానదాడుల కారణంగా మిలిటరీవారు విశ్వవిద్యాలయ
భవనములను స్వాధీనపరుచుకొని నిర్ణయించారు.
అందువల్ల విశ్వవిద్యాలయం మరొకచోటికి తరలిపోవలసి
వచ్చింది. కనుక విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలు మూడు, విశ్వ
విద్యాలయ కార్యాలయములు మూడు వార్తలలో ఏప్రిల్
16 వ తేదీన మూసివేయబడి తిరిగి ఏప్రిల్ 24 వ తేదీన
గుంటూరులో ప్రారంభింపబడినవి. రసాయనశాస్త్రశాఖ
మద్రాసులో పనిచేయ నారంభించింది. గుంటూరుకు జరిగిన
ఈ మార్పును క్రమబద్ధం చేయడానికై మద్రాసు గవర్నరు
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ పట్టమును (1942 లో 19 వ సంఖ్య

గలది) చేస్తూ యుద్ధం ముగిసేవరకూ ఆ తరువాత రెండేండ్ల
పాటువరకు విశ్వ విద్యాలయ కేంద్రమునకు సంబంధించిన
సెక్షనులను తాత్కాలికంగా నిలుపుదలచేశారు.

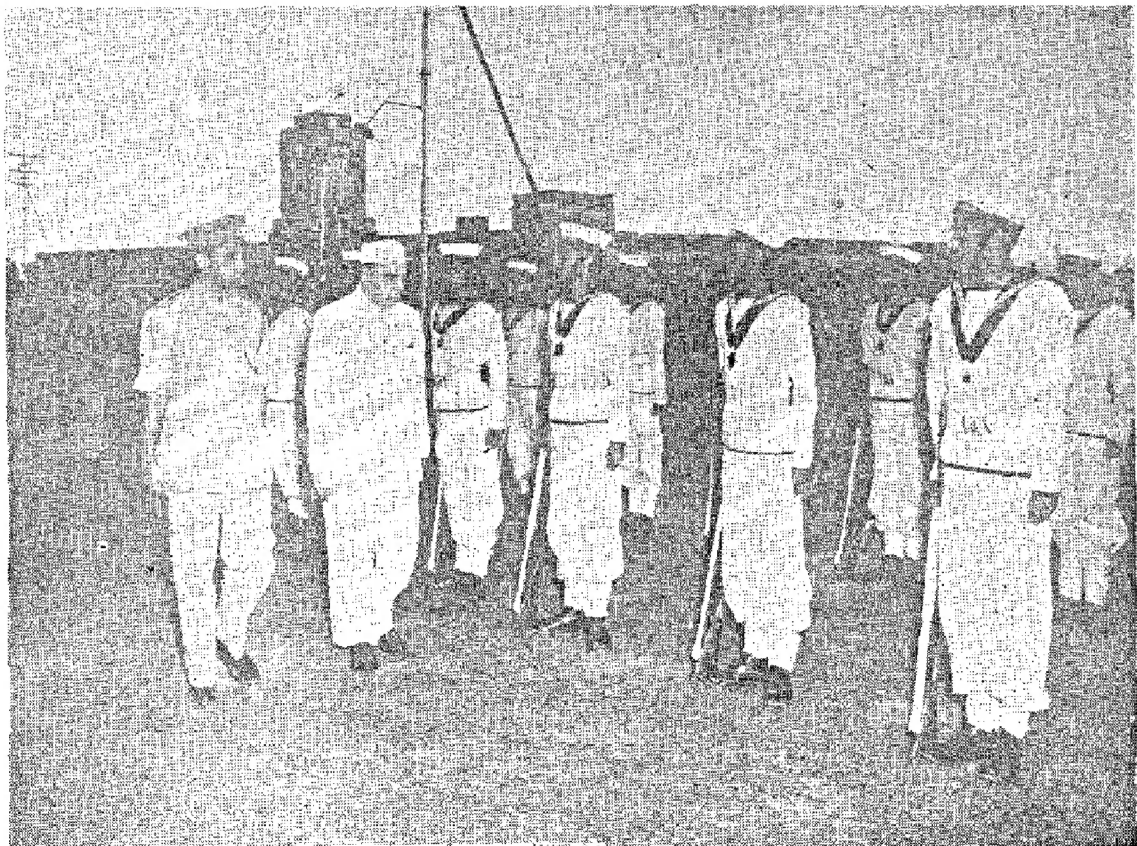
ఉత్పవ రంగం (కాన్వోలేషన్ హోల్) ఖర్చునిమిత్తమై
మద్రాసు ప్రభుత్వం రూ. 2½ లక్షలు, హైదరాబాదు నిజాం
గారు రూ. 2 లక్షలు మంజూరుచేశారు.

1946 లో విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయాలు మొదలయినవి
తిరిగి వార్తలకు మార్పుబడినవి.

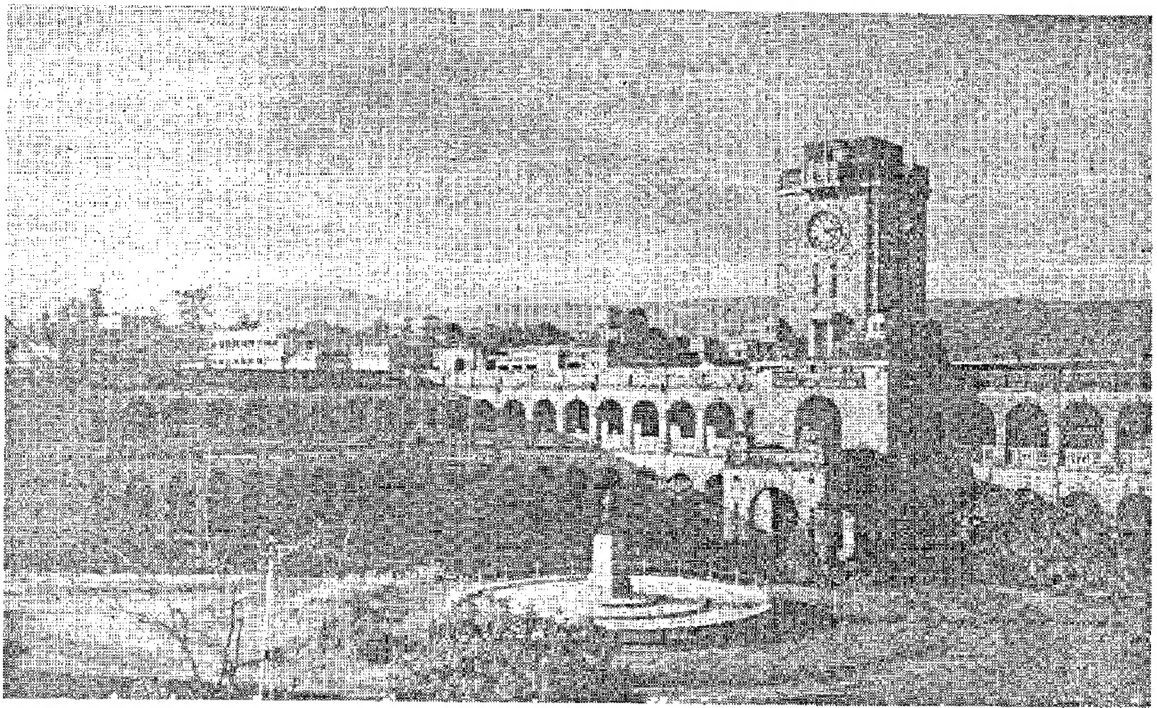
రజతోత్సవం

విశ్వ విద్యాలయ రజతోత్సవ నిధికొరకై మద్రాసు ప్రభు
త్వము రూ. 5 లక్షలు, యూనియన్ ప్రభుత్వము రూ. 3
లక్షలు మంజూరుచేశాయి.

విశ్వవిద్యాలయ చరిత్ర విభాగంలో ఖిల్లా పర్వ నిధివారు
ఒక ప్రొఫెషనల్ చేర్ నెలకొల్పారు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ యన్. సి. సి. కేంద్రాధికారం నమర్చించిన గౌరవ వందనాన్ని
గవర్నరు తనిఖీ చేస్తున్నారు.

శ్రీ జయభూమి ఎన్జనీరింగ్ కాలేజీ.

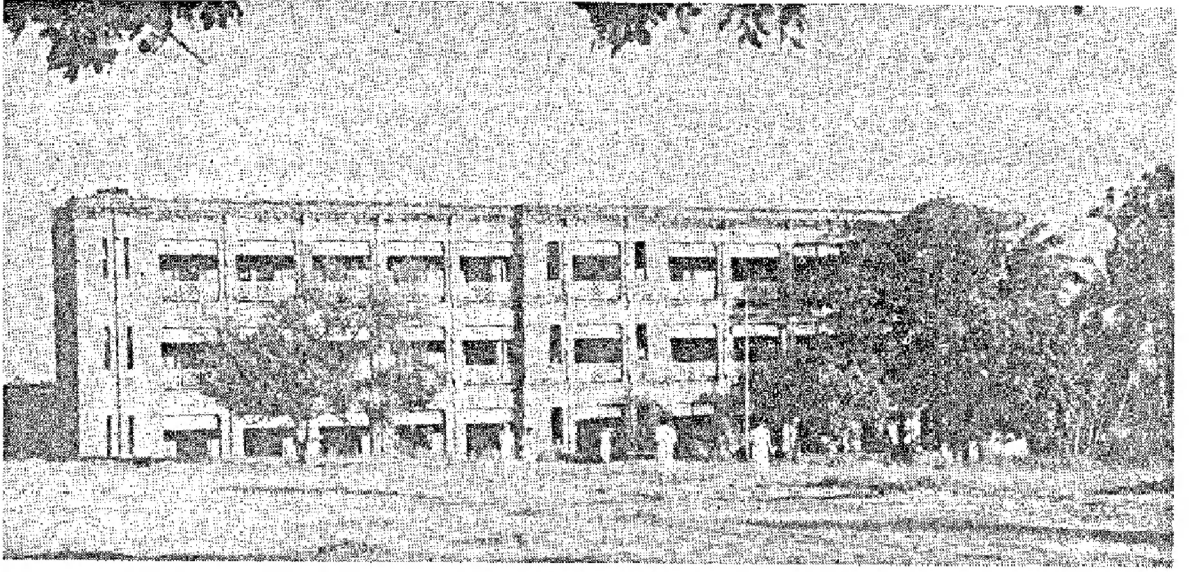
1953 జనవరి 5 తేదీన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం రజతోత్సవం జరుపుకుంది. భారత ఉపరాష్ట్రపతి, ఒకప్పడు విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులయిన డా. యస్. రాధాకృష్ణన్ అధ్యక్షత వహించారు. భారత రిపబ్లిక్ అధ్యక్షులు చార్లరు రాజేంద్రప్రసాద్ ఫిబ్రవరి 18 తేదీన విశ్వవిద్యాలయాన్ని సందర్శించారు. అంతకుపూర్వం వారు జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ అధ్యక్షులుగా ఉండగా ఒకమారు విశ్వవిద్యాలయాన్ని చూచివున్నారు. రజతోత్సవ సందర్భంలో విశ్వవిద్యాలయ మాజీ ఛాన్సలర్ ఆగు భావనగర్ మహారాజా కమోడోర్ రావు శ్రీ సర్ కృష్ణకుమార్ సింహాజీ భావ సింహాజీ, హైదరాబాదు రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి శ్రీ బి. రామకృష్ణారావు, మద్రాసు ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ పి. వి. రాజమన్నార్, శ్రీ లక్కరాజు సుబ్బారావు, పిరిపురం మహారాజా శ్రీ రాజారావు వేంకటకుమార మహీపతి సూర్యారావు బహదూర్, పుయ్యూరు జమీందారు శ్రీ రాజా యం. వెంకటాద్రి అప్పారావు బహదూర్, మునగాలరాజా శ్రీ యస్. వి. రంగారావు బహదూర్ గారలకు గౌ. పట్టము లివ్వబడినవి.

ఈ విశ్వవిద్యాలయం కోరికపై అంతర్విశ్వ విద్యాలయ బోర్డుయొక్క 28 వ వార్షిక సమావేశం రజతోత్సవ సంద

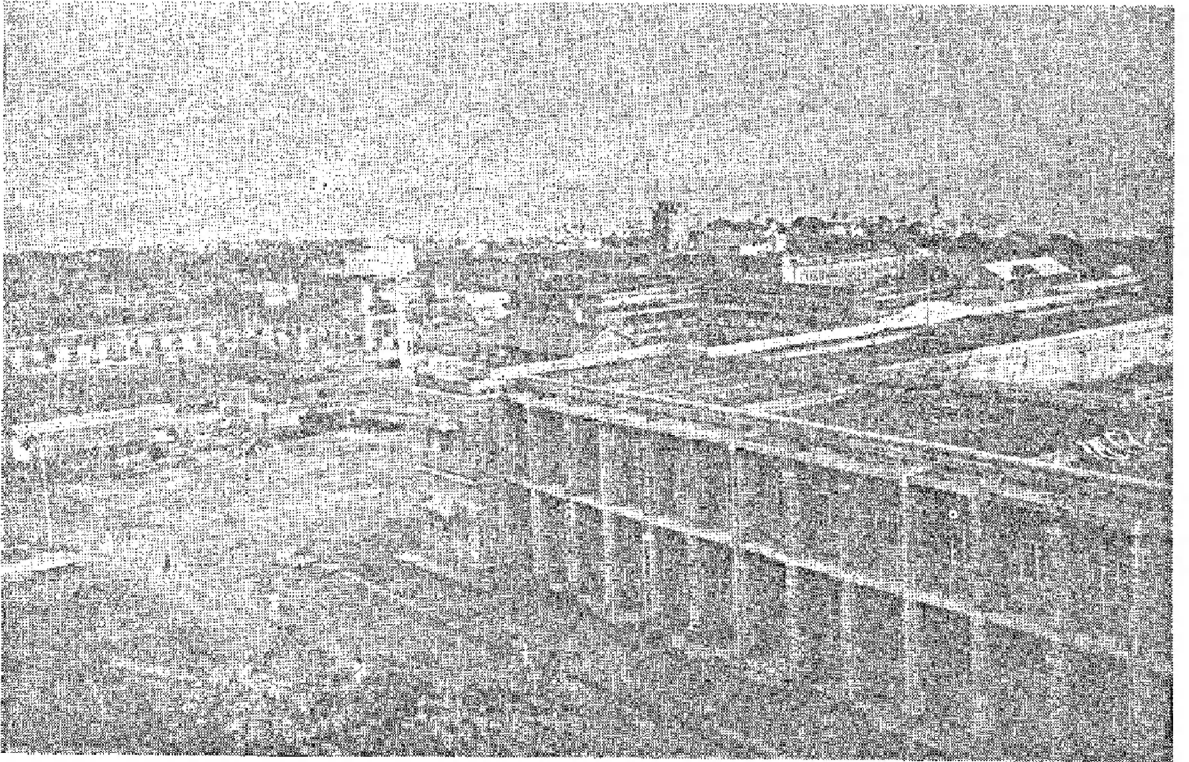
ర్భములోనే విశ్వవిద్యాలయ భవనాలలో జరిగింది. ఆ సందర్భములోనే సెకండ్రీ ఎజుకేషన్ కమిషనువారుకూడా వాల్తేరు విచ్చేశారు.

1952-53 అకడమిక్ సంవత్సరంనుంచి యూనివర్సిటీ కాలేజీలలో ఈ దిగువ కొత్తకోర్సులు ప్రవేశపెట్టబడినవి. (1) అప్లయిడ్ జనాలజీలో యం. యస్. డిగ్రీ (అప్లయిడ్ జనాలజీ కోర్సులో పోస్టు గ్రాజువేట్ డిగ్రీకోర్సును ప్రవేశ పెట్టడంలో భారతదేశ విశ్వవిద్యాలయాలలో ఇదే ప్రథమ పర్యాయం); (2) కెమికల్ టెక్నాలజీలో బి. యస్. సి. ఆర్యు డిగ్రీ పరీక్షకు ప్రత్యేక సబ్జెక్టుగా ఎలక్ట్రో కెమికల్ టెక్నాలజీ.

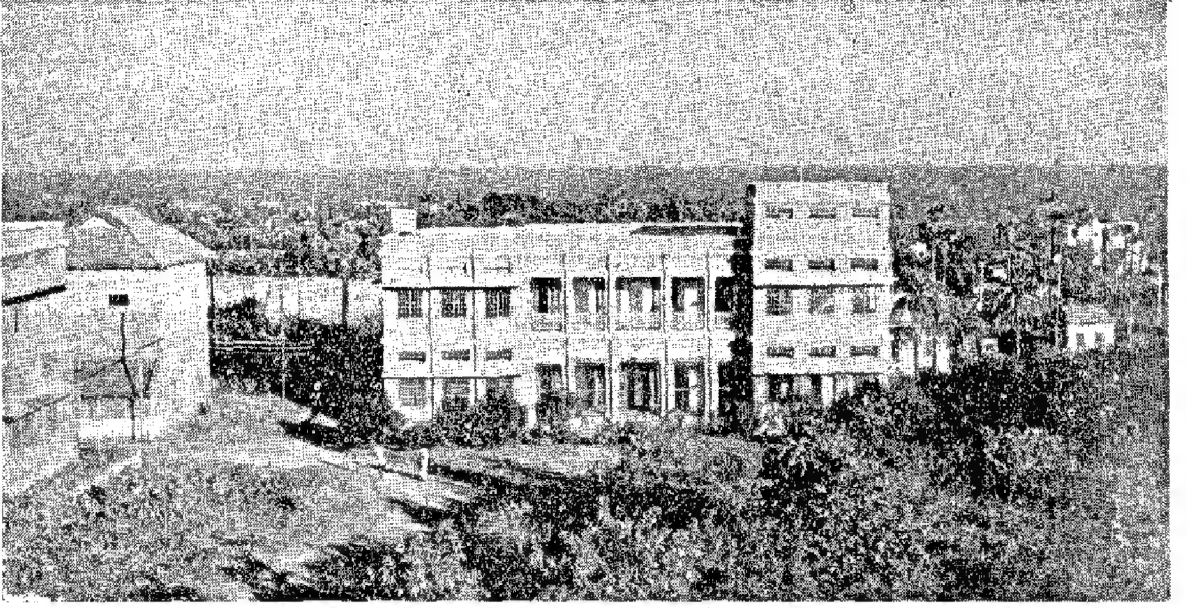
ప్రస్తుతమున్న నాలుగు సెకండ్గ్రేడ్ కాలేజీలకు డిగ్రీ కోర్సులకు, రెండు కొత్తకాలేజీలకు ఇంటర్మీడియేట్ కోర్సు లకు విశ్వవిద్యాలయంతో అనుబంధంకొరకై మంజూరీ ఇవ్వబడింది. దీనితో 1953-54 అకడమిక్ సంవత్సరము నుంచి ఫస్టుగ్రేడ్ కాలేజీలసంఖ్య 14 నుంచి 18 వరకు, సెకండ్గ్రేడ్ కాలేజీలసంఖ్య 7 నుంచి 9 వరకు పెరిగింది. ఈ విశ్వవిద్యాలయ యం. డి. మరియు యం. యస్. డిగ్రీ పరీక్షలకు కూర్చోనే అభ్యర్థుల సౌకర్యం నిమిత్తమై విశాఖ పట్నం కె. జి. హాస్పిటల్ ఆంధ్ర మెడికల్ కాలేజీలో పోస్టు

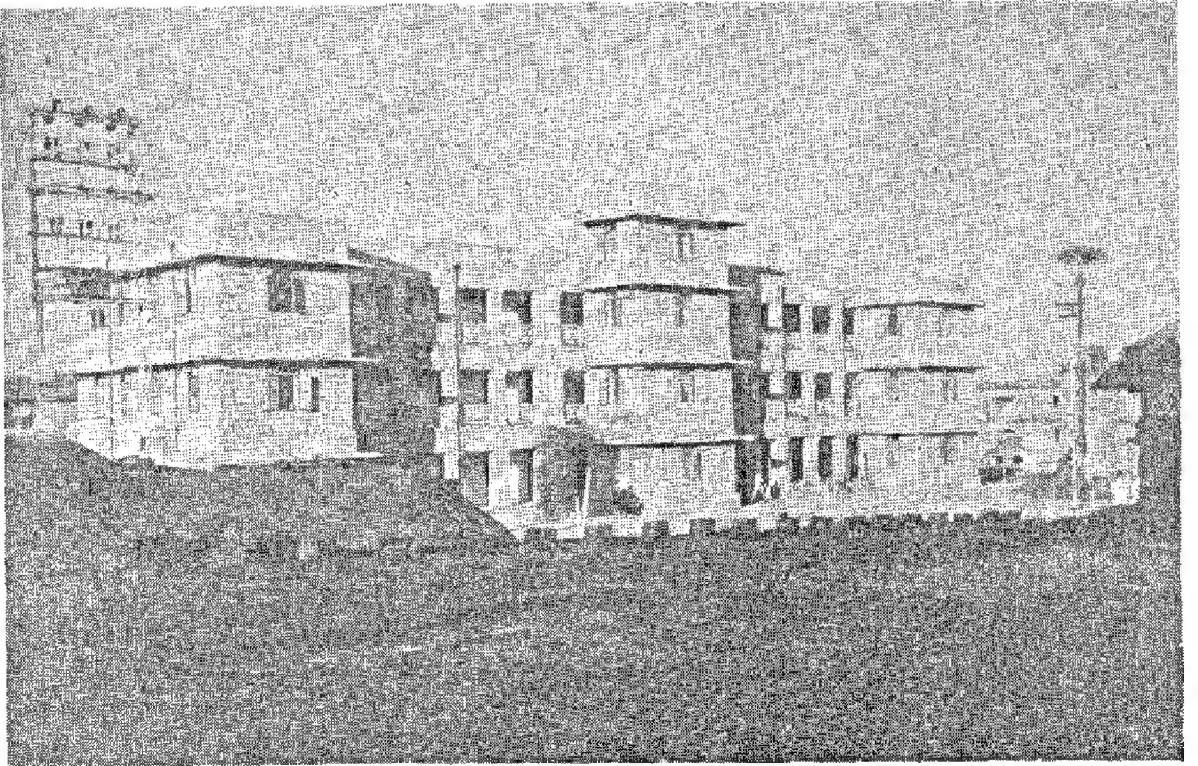
వివేక్ విన్నాయ హస్తల్

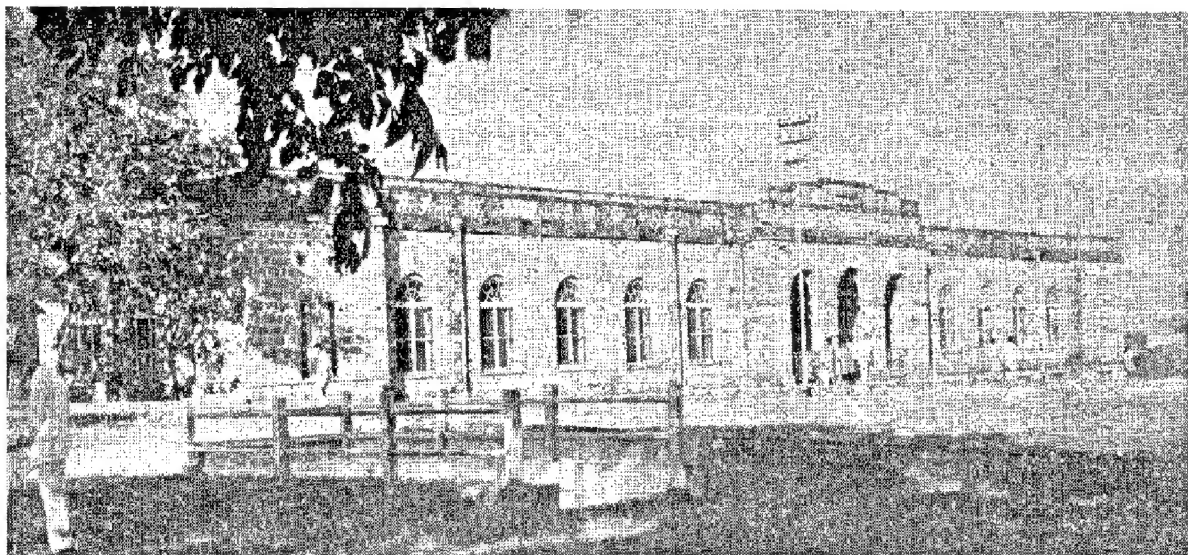
వాత్రేరులోని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ భవనముల దృశ్యం

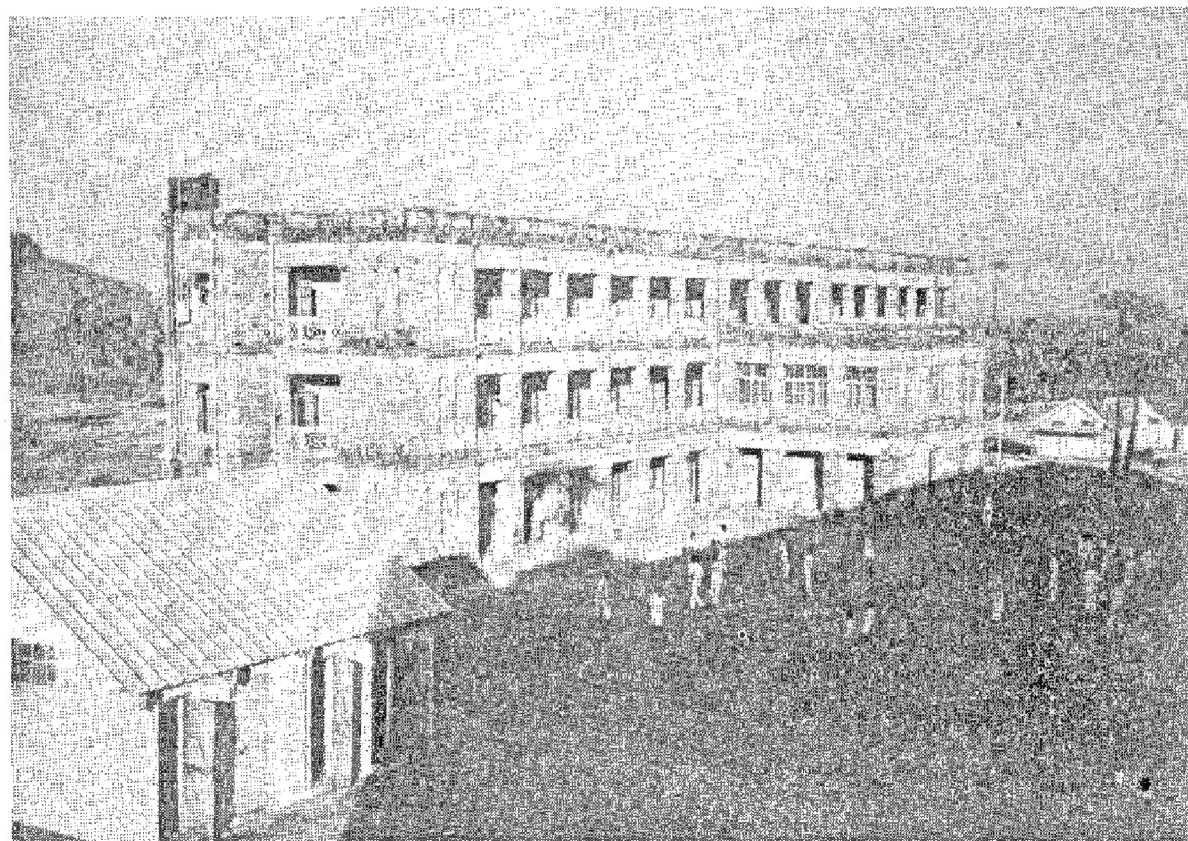
పెర్నాంబులో లెటరేటరీ ఎక్స్‌చేంజ్

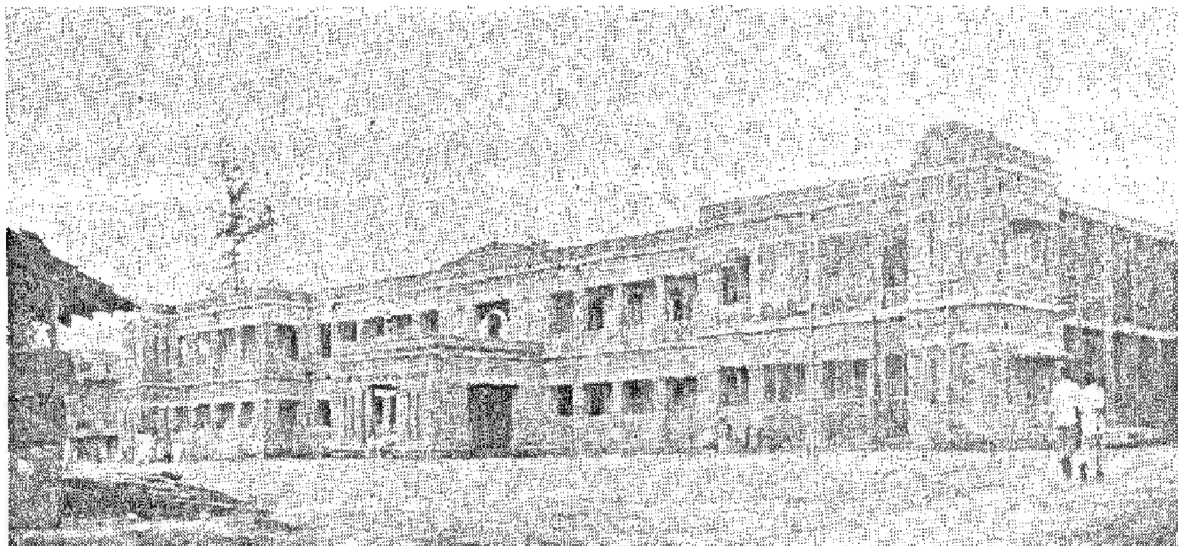
హైదరాబాద్ హాస్టల్

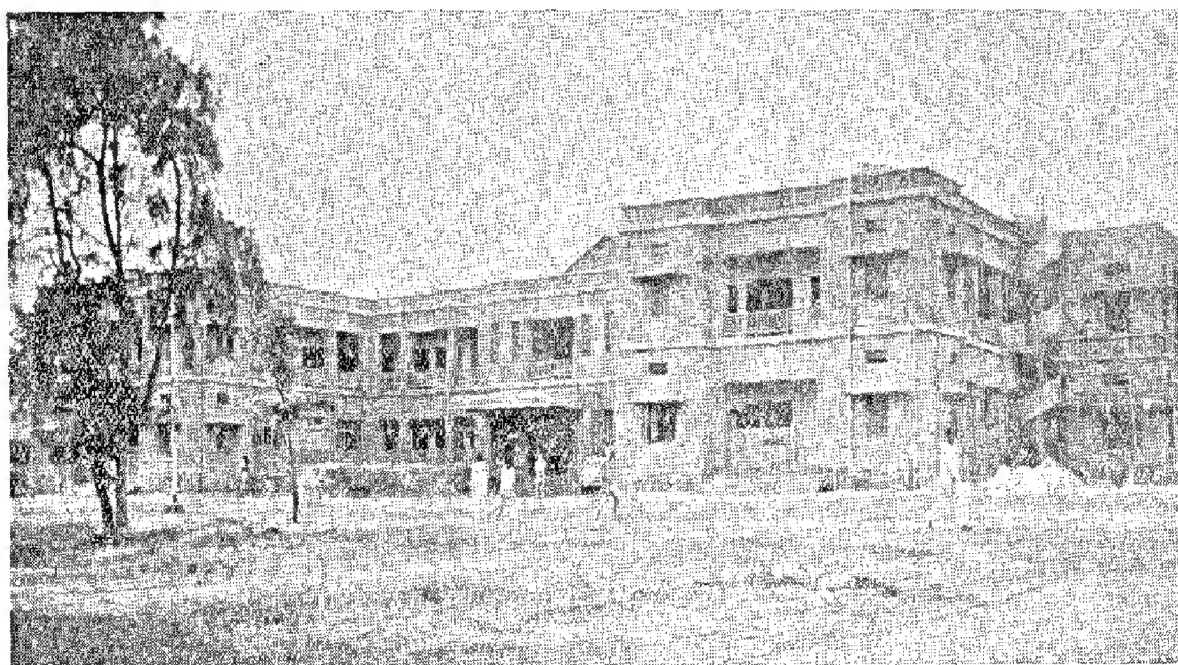
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ భవనం.

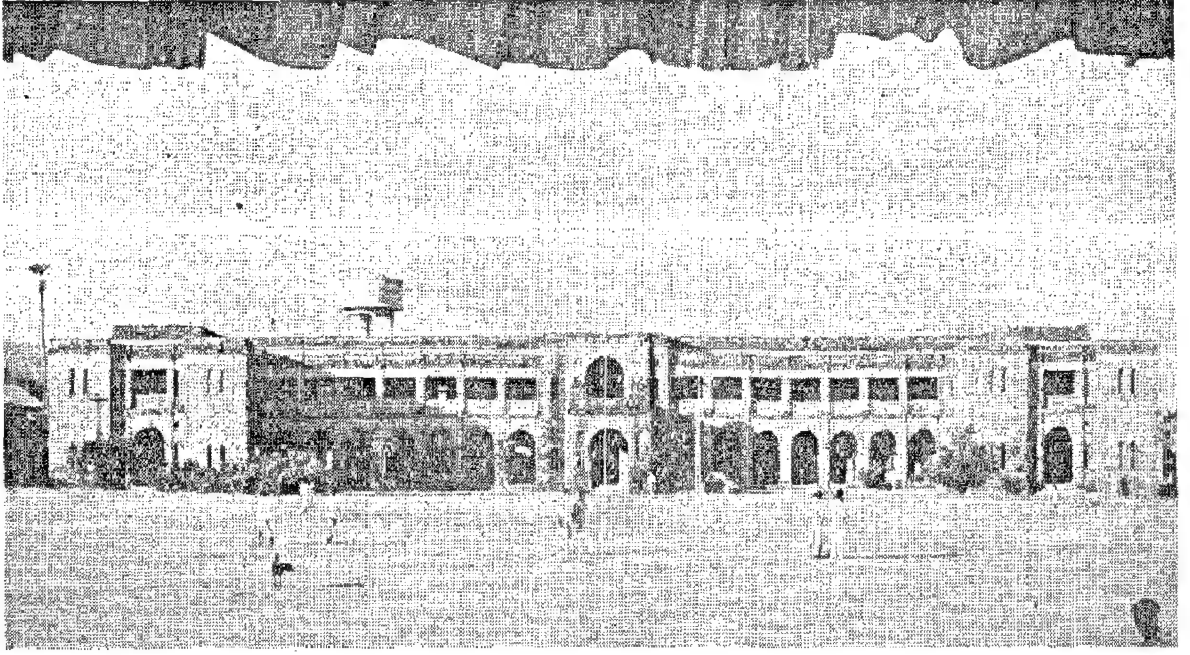
సద్గు సాధన హాస్టల్

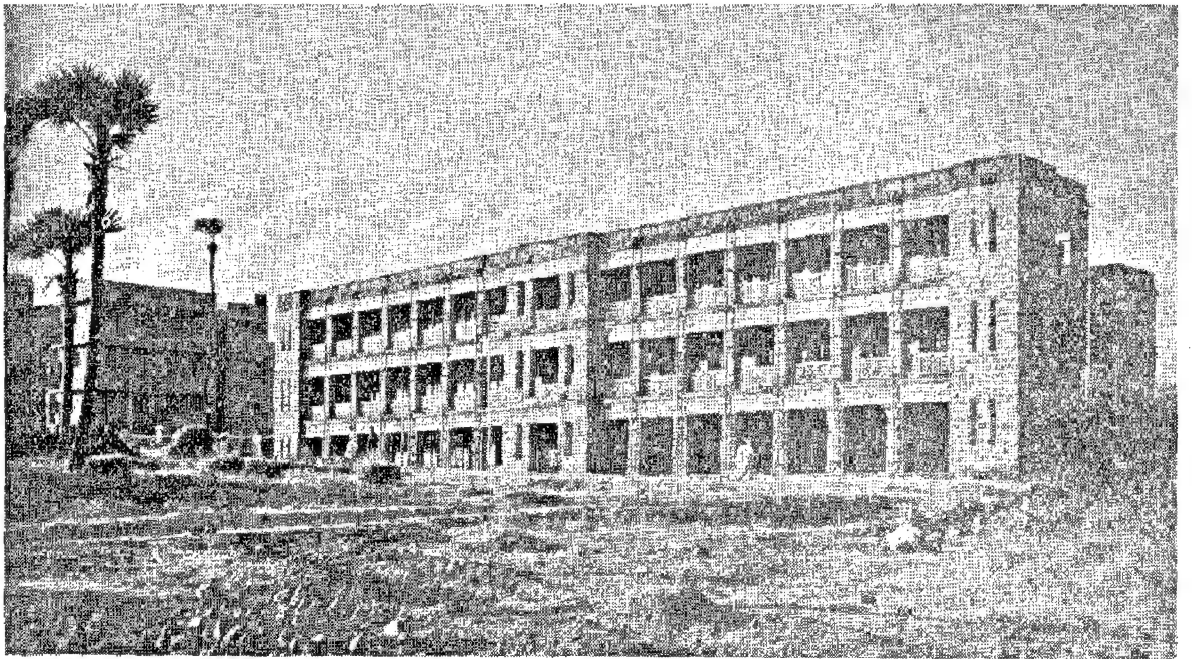
వీల్సన్ కాలేజి ఆఫ్ నాచురల్ సైన్సెస్

శ్రీ కడ్డమంచి రామలింగారెడ్డి విహారం

అద్వైత, కామర్సు కాలేజి.

ఆశోక వర్ధన్ హాస్టల్

గ్రాజుయేట్ ట్యూషన్ 1952-53 అకడమిక్ సంవత్సరం నుంచి అమలులోకివచ్చింది. మళ్ళీ భారత అధ్యక్షులు డా. రాజేంద్ర ప్రసాద్ 1954 మార్చి 16 వ తేదీన విశ్వవిద్యాలయాన్ని సందర్శించారు.

షీల్డు గెలుపు

1951 వసంహోత్రవంలో చెట్టు నాటడంలో అన్ని విశ్వవిద్యాలయములలోను ఉత్తమమని అనిపించుకున్నందువగాను ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి భారతప్రభుత్వం మున్నీ షీల్డు బహూకరించింది.

1954-55 లో గుంటూరు మెడికల్ కాలేజీకి క్లినికల్ యం. బి. డి. యస్. డిగ్రీ కోర్సుల విషయములో అనుబంధమునను అనుమతి ఇవ్వబడింది. ఆ తరువాత 1955-56 అకడమిక్ సంవత్సరంలో బాపట్లలోని ఆంధ్ర పశువైద్య కళాశాలకు, నెల్లూరులోని గవర్నమెంటు బ్రెయినింగు కాలేజీకి, రాజమండ్రిలోని గవర్నమెంటు బ్రెయినింగ్ కాలేజీకి విశ్వవిద్యాలయముతో అనుబంధము కొరకు అనుమతి ఇవ్వబడింది. నిడుబ్రోలులోని పి. బి. యస్. కాలేజీ (సెకండరీగ్రేడ్ కాలేజీ) ని 1955-56 అకడమిక్ సంవత్సరంనుంచి ఫస్టుగ్రేడ్ కాలేజీగా అభివృద్ధిపరచడమయినది. అందులో బి. ఏ. డిగ్రీ కోర్సులకు అనుబంధం కొరకు అనుమతి ఇవ్వబడింది.

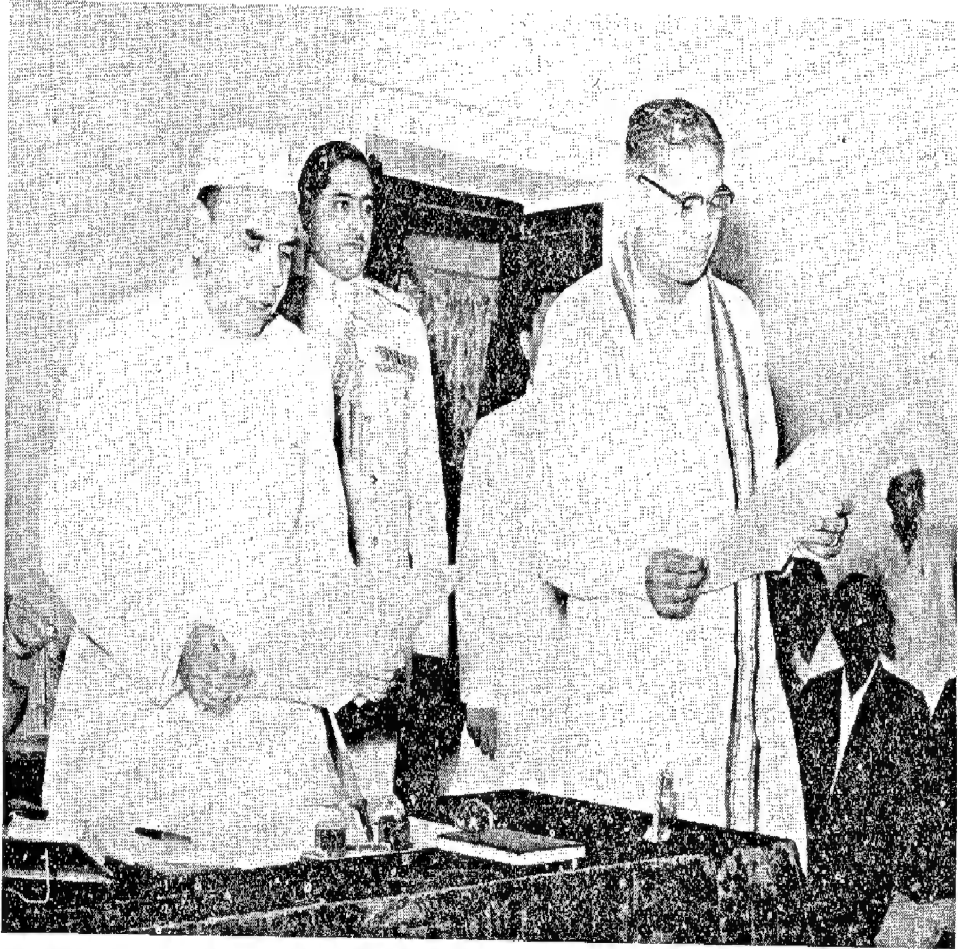
డాక్టరు రాజేంద్ర ప్రసాద్ మళ్ళీ 20-8-1955 తేదీన విశ్వవిద్యాలయాన్ని సందర్శించారు.

విజయవాడలోని ఆంధ్ర లయోలా కాలేజీ, అనకాపల్లి యం. ఏ. ఎల్. కాలేజీ, నర్సాపూరు కాలేజీ ఫస్టుగ్రేడు కాలేజీలుగా అభివృద్ధి పరచబడినవి. విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు డా. వి. యస్. కృష్ణ రాక్ ఫెల్లర్ ఫౌండేషన్ వారి ఆహ్వానంపై ఆమెరికా వెళ్ళినారు. అప్లయిడ్ ఫిజిక్సు డిపార్టుమెంటుకు భవనం నిర్మింపబడింది. ఇప్పుడు ఆ డిపార్టుమెంటు ఆ భవనంలోనే వున్నది. బాలరకొరకు కొత్తగా ఒక హాస్టల్ నిర్మింపబడింది. జువాలజీ డిపార్టుమెంటుకు ప్రత్యేకంగా భవనం నిర్మింపడానికై రూ. 1,97,000 లు న్యూ క్లియర్ ఫిజిక్సు రేబొరేటరీ నిర్మాణం కొరకై రూ. 2,14,000 లు విశ్వవిద్యాలయ గ్రాంటు కమిషన్ వారు మంజూరు చేశారు.

బాలరకొరకు అదనంగా మరిరెండు హాస్టళ్ళు, వాలికల కొరకు ఒక హాస్టలును నిర్మింపడానికై విశ్వవిద్యాలయం మంజూరీయిచ్చింది. విశ్వవిద్యాలయ ఆవరణలో న్యూ క్లియర్ ఫిజిక్సు రేబొరేటరీలకు శ్రీ సి. డి. దేశముఖ్ 1956 ఏప్రిల్ 10 వ తేదీన శంకుస్థాపన చేశారు. అంతకుపూర్వం ఏప్రిల్ 8 వ తేదీన ఈ విశ్వవిద్యాలయ పూర్వవిద్యార్థిని శ్రీమతి దుర్గావాయి దేశముఖ్ విశ్వవిద్యాలయ వాలికల వనతిగృహానికి శంకుస్థాపన చేశారు.

బోధనా పాఠాలు, సిబ్బంది, భవనముల విషయంలో విశ్వవిద్యాలయం దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

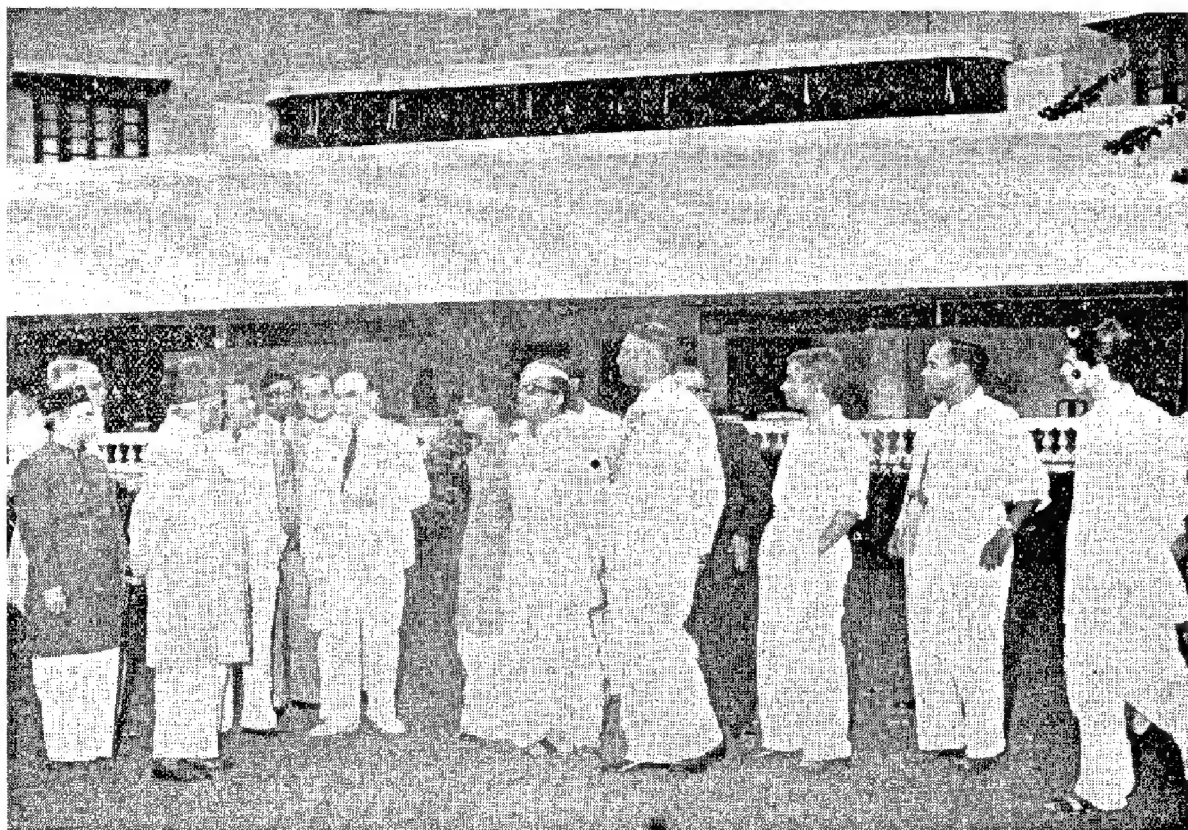
★ వార్తాచిత్రాలు ★

30-11-1956 కేదీన హైదరాబాదు రాజ్ భవన్ లో అంభ్రవదేశ్ మంత్రివర్గ సభ్యులుగా
ప్రమాణస్వీకారం చేస్తున్న శ్రీ బజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు

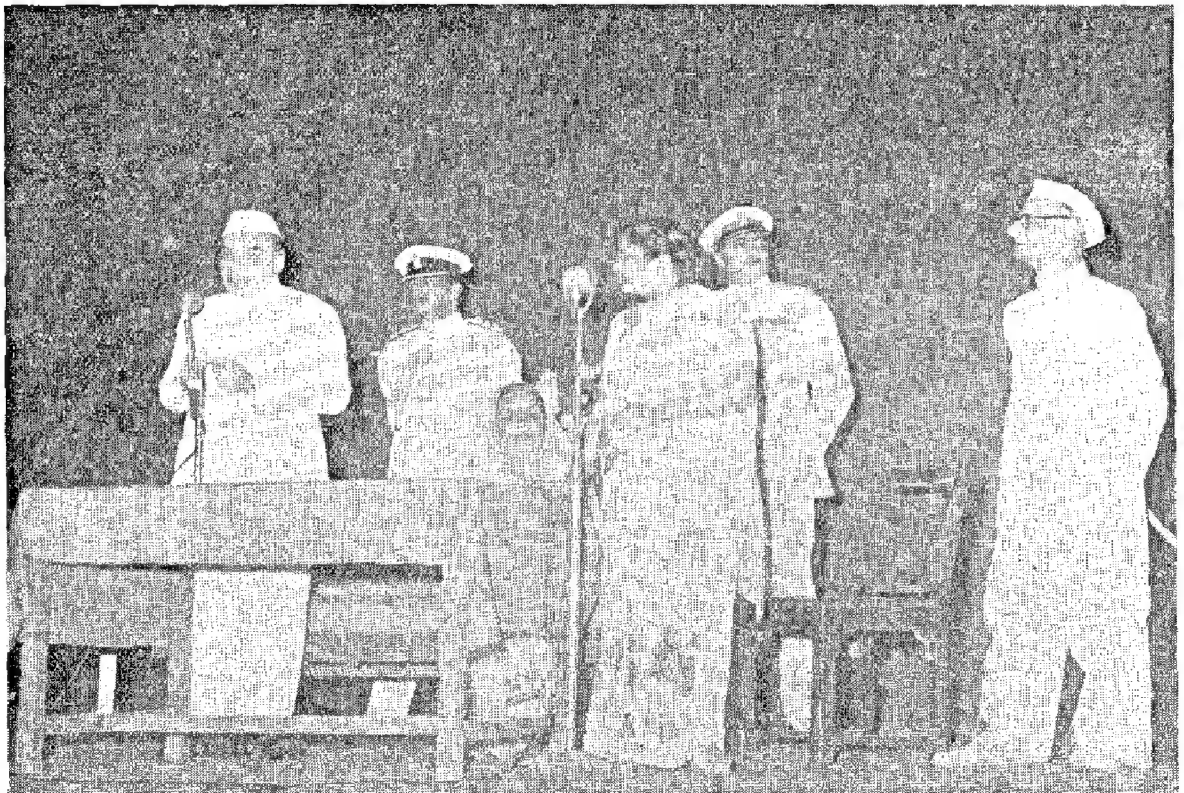

హైద్రాబాదు నగరంలోని కేన్సర్ అనువత్రిని గవర్నరు, వారినతీమణ శ్రీమతి కుసుమత్రివేడి దర్శించారు (క్రింద) రాజ్ భవన్ లో పత్రికా విలేఖరులతో ముచ్చటపెట్టున్న రాష్ట్ర గవర్నరు శ్రీ చందూలాల్ త్రివేడి

హైద్రాబాదు నగరంలోని రాజాబసాదుల్ వెంకటరామారెడ్డి మహిళాకళాశాలలో డా. ఖుర్షీద రామకృష్ణారావుగారి
చిత్రపటావిష్కరణ చేస్తున్న మధ్యప్రదేశ్ గవర్నరు డా. పట్టాభి సేథారామయ్యగారు
(క్రింద) హైద్రాబాదు నగరంలోని ఎగ్జిబిషన్ గ్రౌండ్సులో పాలల దినోత్సవ సభలో
ప్రసంగిస్తున్న రాష్ట్రగవర్నరు శ్రీ చందూలాల్ త్రివేది

పాణిజ్యపరిశ్రమల కొత్తామంత్రి శ్రీ వి. బి. రాజు హైదరాబాదులోని
ప్రభుత్వ ముద్రణాలయంలో యంత్రములను చూస్తున్న దృశ్యం

హైదరాబాదులోని గవర్నమెంటు కాలేజీ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ లో ఏర్పాటుచేయబడిన కళాప్రదర్శనానికి రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి
 శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవంచేసిన సందర్భంలో తీయబడిన చిత్రం
 ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం కామ్రా మహిళా కళాశాల విద్యార్థినులు 12-12-1956 తేదీన కాపేథాన్ గ్రామంలో
 ఏర్పాటుచేయబడిన సాంఘిక సేవాశిబిరంలో హరిజన బాలబాలికలకు స్నానం చేయిస్తున్న దృశ్యం

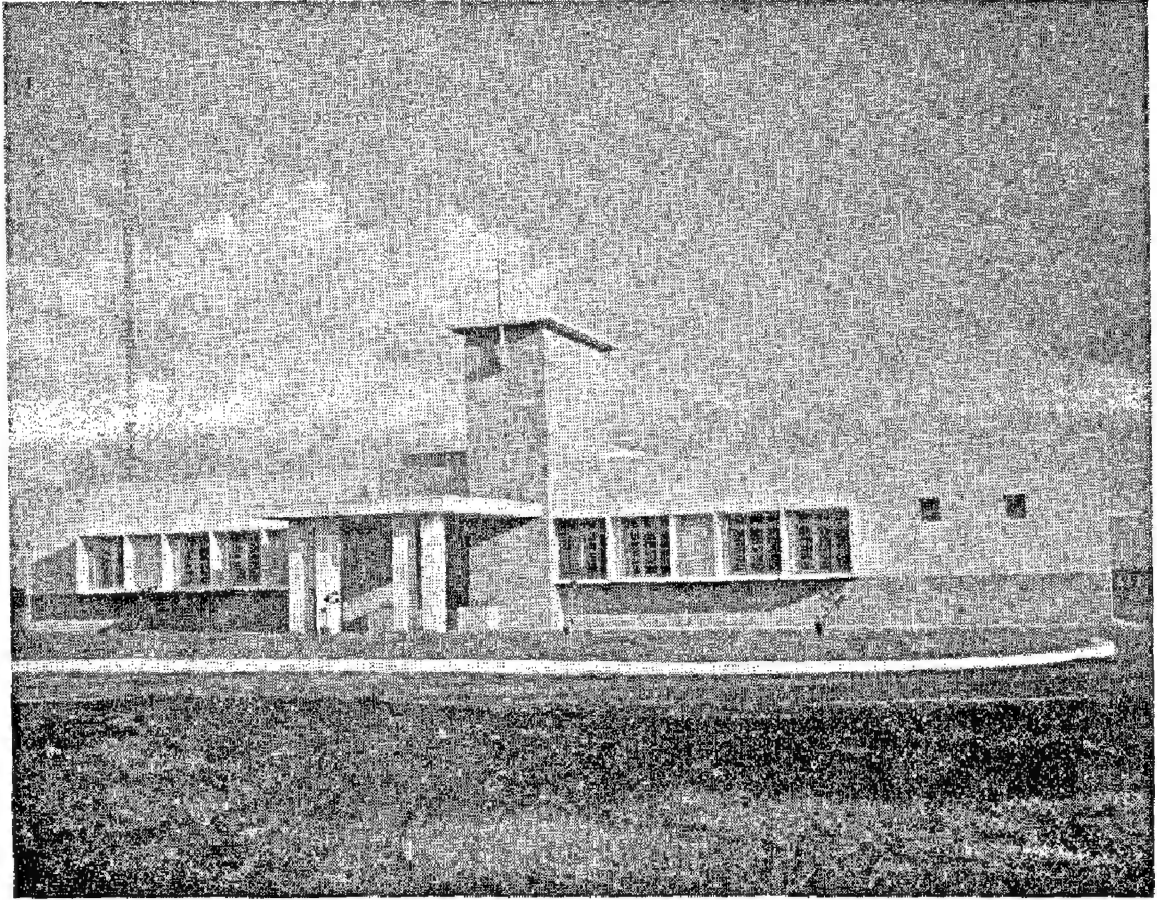

హరిజనపాదలో విల్లరిప అక్షరాభ్యాసం చేస్తున్న దృశ్యం

వెల్లంపాటి పాటవడుచున్న దృశ్యం

విజయవాడలో కొత్త ట్రాన్స్మిటరు

అలిండియా రేడియో అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని అనుసరించి 1956 డిసెంబరు 9 వ తేదీనుంచి విజయవాడలో 20 కిలోవాట్ల మీడియం పేవ్ ట్రాన్స్మిటర్ పనిచేయ నారంభించింది. ఈ కొత్తట్రాన్స్మిటర్ గుంటూరు-దెజవాడ మీటర్ గేజ్ రైలుమార్గములో నంబూరువద్ద నెలకొల్పబడింది. వీనితో ఎంతోకాలంనుంచి అలాగేపున్న ఆంధ్రప్రాంత అవసరం తీరింది.

1948 డిసెంబరు 1 వ తేదీనుంచి విజయవాడ రేడియో స్టేషను 1 కె. డబ్ల్యు. యం. డబ్ల్యు. ట్రాన్స్మిటర్ తో పని చేస్తూవుంది. ఇప్పుడు దానికిబదులు హై పవర్ ట్రాన్స్మిటర్

పెట్టబడింది. ఈ ట్రాన్స్మిటర్ కు ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళికలో తగుమొత్తము కేటాయించబడింది. ఇది 840 కెసి/యస్ ఫ్రీక్వెన్సీపై లేదా 357.1 మీటర్ల పేవ్ లెంత్ పై పనిచేస్తుంది.

ఈ ట్రాన్స్మిటర్ యంత్ర పరికరాలు కడు ఆధునిక మైనవి. చక్కనిరీతిలో నిర్మించబడినవి. ఒక్కొక్కటి 400 అడుగుల ఎత్తుగల రెండు సెల్ఫ్ రేడియేటింగ్ టవర్లు సమర్థవంతముగా పనిచేస్తాయి. ఈ కొత్తట్రాన్స్మిటర్ నంబూరు రైలుస్టేషనుకు ఎదురుగానున్న 42 ఎకరాల స్థలంలో నెలకొల్పబడింది.

భారతదేశంలో 2 వ పెద్దకూలింగ్ టవర్ గల రామగుండం థర్మల్ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రం

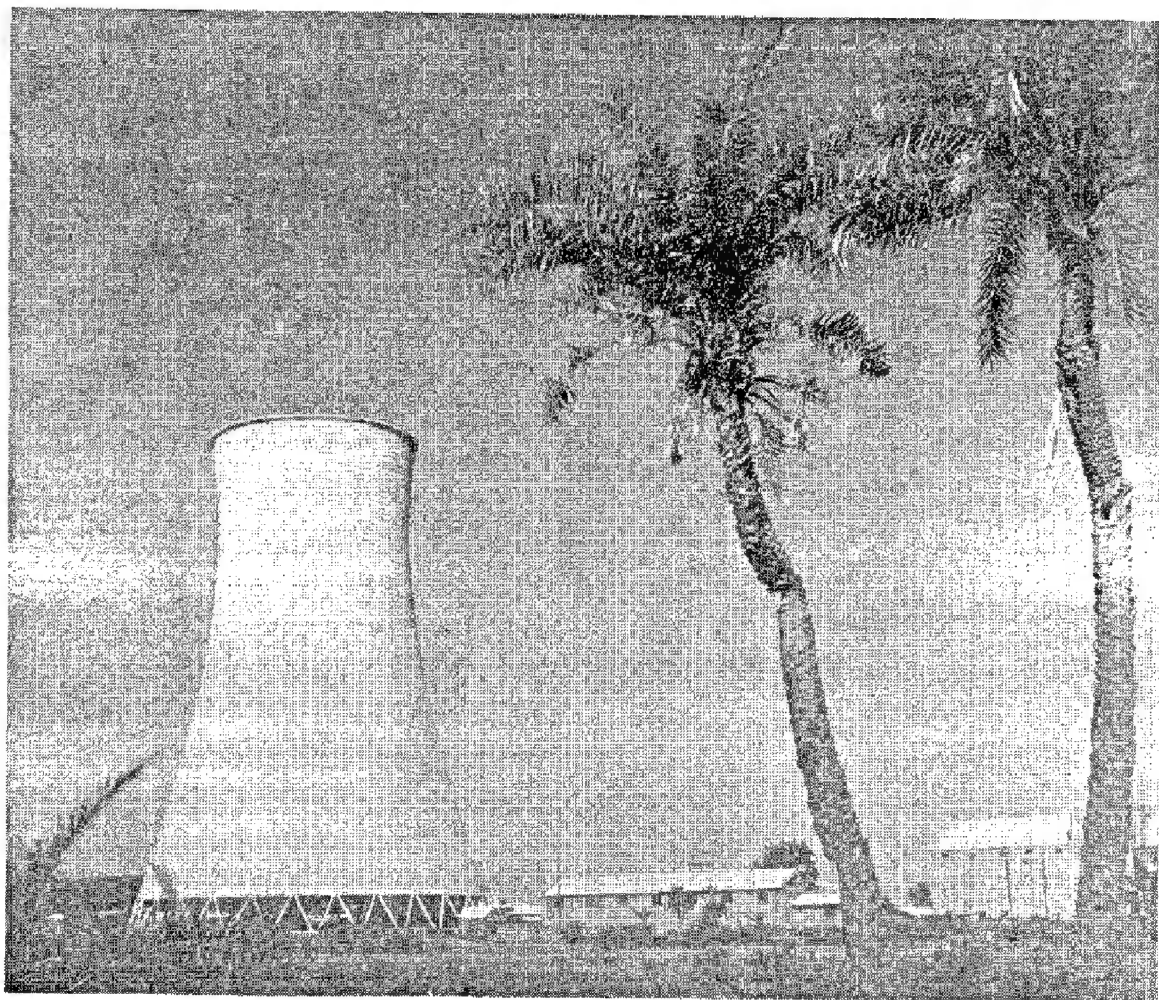

పూర్వపు హైదరాబాదు రాష్ట్రప్రాంతంలో నిర్మింపబడిన థర్మల్ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాలన్నిటిలో రామగుండం థర్మల్ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రం పెద్దది. ఈ కేంద్రం ముఖ్య విశేషాలు ఇవి:

ఇది హైదరాబాదు నగరానికి ఈశాన్యదిశన 140 మైళ్ళ దూరంలో, కరీంనగర్ కు 40 మైళ్ళ దూరాన గోదావరి నది నమీపంలోవున్నది. రామగుండంవరకు చక్కని రోడ్డు వున్నది. రామగుండం ఖాజీపేట—బిల్లారా రైలుమార్గంపై ఒక స్టేషను. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రం పరిమాణం 87,500

కిలోవాట్లు. ఇది మూడు యూనిట్లుగావున్నది. అవిరియొక్క చలన వరిస్థితి 450 పౌనుల చదరపు అంగుళములు, 7.50 ఫారన్ హీట్ డిగ్రీలు.

ప్రధానమయిన పంప్ హౌస్ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రానికి రెండు మైళ్ళ దూరంలో గోదావరినదిపై వున్నది. పంప్ హౌస్

రామగుండం థర్మల్ పవర్ స్టేషన్ కూలింగ్ టవర్

నుంచి నీరు ఒక రిజర్వాయరులోకి తోడబడుతుంది. ఆ రిజర్వాయరునుంచి నీరు కండెన్సర్ సర్క్యులేషన్, బాయిలర్ ఉపయోగముల నిమిత్తం తీసుకోబడుతుంది. కండెన్సర్ సర్క్యులేటింగ్ నీటిని పారబాలిక్ రీ ఇన్ ఫోర్డ్స్ కాంక్రీట్ కూలింగ్ టవర్ వల్ల చల్లపరచడమవుతుంది, ఈ కూలింగ్ టవర్ ఎత్తులో భారతదేశం మొత్తంలో రెండవ దని చెప్పబడుతున్నది. గోదావరినది నీటిలో ఎక్కువ శాతం లవణాలు వుంటాయికాబట్టి నీరు కండెన్సర్ లో ప్రవేశించే ముందుగా రసాయనికంగా, సనియమం చేయబడుతుంది. బాయిలర్ల నీటిని సనియమం చేయడమేగాక దాని శాశ్వత దృఢత్వమును లవణముల మితిని తగ్గించివేసి జెరమును హెచ్చించడమవుతుంది. మేకప్ నీటిలో 9 కంటే కొంచెం హెచ్చయిన హెచ్.పి. వాల్వు ఉంచబడుతుంది. విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రంలో సర్వపరికర సమన్వితమైన ప్రయోగశాలవున్నది. ఇందులో నిపుణులయిన రసాయన శాస్త్రజ్ఞులున్నారు. ఇట్టి ప్రయోగశాల ఉండడంచేత ఆవిరి నిమిత్తం బాయిలర్లలో సాధ్యమైనంత అధిక విశ్లేషణతో నీటిని వినియోగించడానికి వీలుపడుతున్నది.

మరొక టవర్ నిర్మాణం

జనరేటర్ పరిమాణం 37,500 కిలోవాట్లు అయినప్పటికీ బాయిలర్ పరిమాణం 25,000 కిలోవాట్లుమాత్రమే. అంటే

రెండుయంత్రాల పూర్తిపరిమాణము. కాని క్రాంట్రాక్టెడ్ లోడ్ ఇప్పటికే యూనిట్ల పరిమాణాన్ని మించిపోయింది. కాబట్టి మొత్తం 37,500 కిలోవాట్లను దృఢపరిమాణంగా చేయడానికై సాధ్యమయినంత త్వరలో బాయిలర్ పరిమాణాన్ని హెచ్చించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. మరొక కాంక్రీట్ కూలింగ్ టవర్ కూడా నిర్మింపబడుతుంది.

విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రంపై పెద్దలోడ్లు యీ క్రిందివిధంగా ఉన్నవి.

1. కాగితం, వస్త్రము, సిమెంటు, కాలరీ పరిశ్రమలు	21,400	కిలోవాట్లు.
2. హెడ్ క్వార్టర్లు, పట్టణములు గ్రామీణ ప్రాంతాలకు విద్యుద్దీపాలు వెయ్యడం	3,000	..
3. వ్యవసాయ పంపింగ్ లోడ్ అంచనా	2,000	..
4. హైడ్రాబాదు నగరానికి సరఫరా	5,000	..
5. స్టేషన్ అగ్జిలియరీస్, రామగుండం పవర్ లోడ్	2,500	..
	33,900	కిలోవాట్లు.

పెద్ద పరిశ్రమలకు అమలులోనున్న టారిఫ్ రేటు ప్రకారము సగటున యూనిట్ 1 కి 8 మొదలు 9 పైసలవరకు తీసుకోబడుతుంది.

కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లు

రెండవ ప్రణాళిక క్రింద తలపెట్టబడిన పథకం

గ్రామాలలో రేడియో సెట్లులను నెలకొల్పి వాటిని నిర్వహించడానికై రెండవపంచవత్సప్రణాళిక క్రింద ప్రభుత్వం ఒక పథకాన్ని ఆమోదించింది. ఈ పథకం రెండవ ప్రణాళిక క్రింద రాష్ట్రంలో జరుగు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను గూర్చి ప్రజలకు తెలియజేయడానికి ముఖ్యంగా ఉద్దేశించబడింది. ఈ పథకం వల్ల మారుమూలల్లోవున్న గ్రామస్తులు కూడా అభివృద్ధి పనులను తెలుసుకొని ప్రణాళిక విజయవంతము కావడానికై ఆ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడానికి ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది.

గ్రామాలలో రేడియో సెట్లను పెట్టడానికై భారత ప్రభుత్వము ఒక సబ్సిడీ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. దీనివల్ల కొన్ని వందల రూపాయలు మాత్రమే ఆదాయంగల చిన్న పంచాయితీలకు కూడా రేడియో సెట్లు లభింపజేయబడుతవి. ఈ పథకాన్ని అనుసరించి రేడియో సెట్లు ఖరీదులో సగాన్ని భారత ప్రభుత్వం సబ్సిడీగా ఇస్తుంది. మిగిలిన సగాన్ని గ్రామాలు భరించాలి. రాష్ట్ర ప్రసారశాఖ ఈ క్రింది నియమావళి ననుసరించి గ్రామ కేంద్రాలలో రేడియో సెట్లను నెలకొల్పి వాటిని నిర్వహిస్తుంది.

(1) రేడియో సెట్లు ఖరీదు :- గ్రామ కేంద్రం రేడియో సెట్లు ఖరీదులో సగం మొత్తమును అంటే రూ. 150 లను స్థానిక ప్రభుత్వ బ్రెజిలో "XLVI— N. Misc — కంట్రీ బ్యూషన్సు టు స్టేట్ బ్రాడ్ కాస్టింగ్" అను పద్దు క్రింద చెల్లించి అందుకు చాలాన్ పొంది ఆ చాలాన్ ను అసిస్టెంట్ రేడియో ఇంజనీరు, స్టేట్ బ్రాడ్ కాస్టింగ్ డిపార్టుమెంటు, 78/ తూర్పు ముకరంజాహీరోడ్డు, హైదరాబాదు-దక్కన్ చిరునామాకు పంపవలెను.

(2) అ. నిర్వహణ ఖర్చులు : రేడియో సెట్లు 1 కి ఏడాదికి రూ. 120 ల చొప్పున నిర్వహణ ఖర్చును గ్రామ కేంద్రం చెల్లించవలెను. మొదటి సంవత్సరపు నిర్వహణ ఖర్చులను

అంటే రూ. 120 లను రేడియో సెట్లు ఖరీదుతో సహా పైన పేర్కొనబడిన పద్దు క్రింద చెల్లించి, దాని చాలాన్ ను అసిస్టెంట్ రేడియో ఇంజనీరు, హైదరాబాదుకు పంపవలెను.

(2) ఆ. ఈ ఖర్చులలో రేడియో సెట్లు ఉపయోగంలో వుండగా ఏ భాగాలనయినా తీసివేసి కొత్త భాగాలను వేయవలసినప్పటికీ అందుకయ్యే ఖర్చులు కూడా చేరియున్నవి.

(2) డిశ్చార్జి అయిపోయిన ట్యాటరీలను మొదలగు వాటిని తీసివేసి కొత్త వాటిని వేయుట : సెట్లు పనిచేయక పోయినట్లయితే పంచాయితీ బోర్డు వారు హైదరాబాదులోని అసిస్టెంట్ రేడియో ఇంజనీరుకు వ్రాయవలెను. అప్పుడది రెండు మూడు రోజులలో పల తిరిగి పనిచేయునట్లుగా మరమ్మత్తు చేయబడుతుంది.

(3) గ్రామ కేంద్రం ఒక ఇన్ స్పెక్టర్ ఫారమును పూరించి దానిని చాలాన్ తో పాటుగా హైదరాబాదులోని అసిస్టెంట్ రేడియో ఇంజనీరుకు పంపవలెను.

(4) గ్రామంలో రేడియో సెట్లు ఎవరి ఆధీనములో వుండునో వారు దానిని ప్రతిరోజు సాయంత్రం 6 గం. లు మొదలు 8 గం. ల వరకు రెండు గంటల పాటు పెట్టి గ్రామస్తులు గ్రామ సీమ కార్యక్రమాలను ముఖ్యంగా హైదరాబాదు స్టేషన్ నుంచి గ్రామస్తుల కొరకు ప్రసారం చేయబడు కార్యక్రమాలను వినుటకు తోడ్పడవలెను.

(5) గ్రామ కేంద్రపు రేడియో సెట్లు ఎవరి ఆధీనములో వుండునో వారు, గ్రామ పంచాయితీ అధ్యక్షులు మొదలగు వారు సెట్లును నెలకొల్పునప్పుడు దానిని భద్రంగా వుంచు తామనీ, సక్రమంగా నిర్వహిస్తామనీ పూచీ యివ్వవలెను.

తెలంగాణా జిల్లాలలో నెలకొల్పడానికై 400 కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లు సిద్ధంగా వున్నవి.

గోదావరి:

దక్షిణాపథ ప్రజల
భవితవ్యానికి ఆశాజ్యోతి

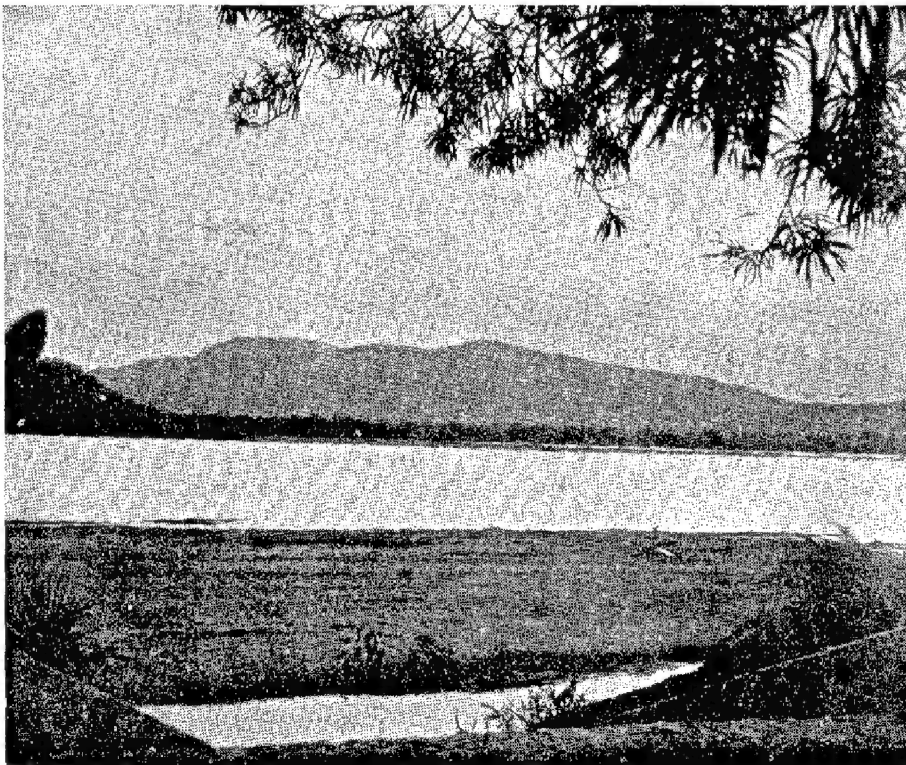
శ్రీ ఆర్. శివసుబ్రహ్మణ్యం

(సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు, ధవళేశ్వరం నర్సిర)

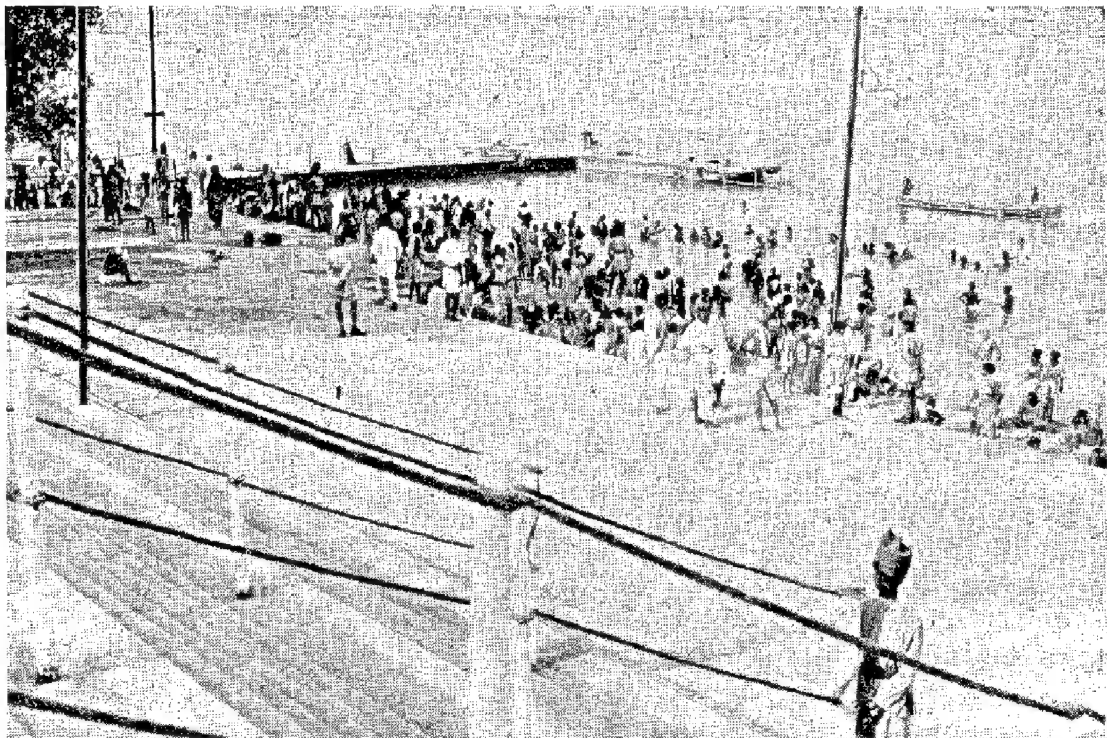
నదీజలాల విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సుసంపన్నమయినది. భారతదేశంలోని గొప్పనదులలో రెండునదులు అంటే కృష్ణా గోదావరులు ఆంధ్రదేశంగుండా ప్రవహిస్తున్నవి. ఇవేగాక వంశధార, నాగావళి, పెన్నారు మొదలగు మధ్యరకం నదులుకూడా ఉన్నవి. వీటి ఆరగాణి కొన్నిచేల ఎకరాలున్నది. ఇవి 1 లక్ష మొదలు 4 లక్షల ఎకరాలవరకు సాగునీటిని అందజేయగలవు. శారద, కాండవ, యేలేరు, ఎర్రకాలువ మొదలగు చిన్ననదు లున్నవి. వీటివల్లకూడా దాదాపు లక్ష ఎకరాలకు సాగునీరు లభిస్తుంది.

పెద్దనదులలో కృష్ణానది, దాని ఉపనది అయిన తుంగభద్ర సంపూర్ణంగా వినియోగించుకో బడుతున్నవి. పైన

పేర్కొనబడిన ఇతర నదులకుకూడా తగు పథకములు సిద్ధపరచబడినవి. గోదావరినది ధవళేశ్వరం అనకట్ట మినహా మరెచ్చటనూ వినియోగింపబడడంలేదు. ధవళేశ్వరం అనకట్టవల్ల గోదావరినీటిలో నూటికి 80 వంతులుమొదలు 90 వంతులవరకు మాత్రమే ఉపయోగింపబడుతున్నది. కనుక ఈ నదివల్ల ప్రయోజనం పొందడానికి ఎంతో అవకాశం గలదు. అందుచేతనే ఈ నది మనకు ఆశాజ్యోతివలె పున్నది. పరిపాలకులు, రాజనీతివేత్తలు మంచిపేరు పొందటానికి, ఇంజనీర్లు తమశక్తి యుక్తుల నన్నిటినీ వెచ్చించి దీని జలాలను ఎక్కువ లాభసాటిగా వినియోగానికి తేవడానికి ఈ మహానది తగు అవకాశాలను కల్పిస్తున్నది.

భద్రాచలంవద్ద గోదావరి

పుష్కర స్నానాలు చేస్తున్న జనసందోహం

గోదావరి చాలా ప్రాచీనమయిన నది. దీనిని గౌతమి అని కూడా అంటారు. ఇది పుణ్యనది. మన పవిత్ర గ్రంథాలలో గంగ, యమున, సరస్వతులతోపాటు గోదావరి ప్రస్తావన కూడా కలదు. భారతదేశంలో ఆదిరావ్యమని చెప్పదగిన రామాయణములోకూడా దీని ప్రస్తావనవున్నది. ఆ మహా రావ్యంలోని విశిష్ట సంఘటనలెన్నో ఈ నదీతీరముననే, దీని పరిసరములలోనున్న అరణ్యంలోనే జరిగినవి.

వింధ్యకు ఇద్దరి గొప్పనది

వింధ్య పర్వతములకు దక్షిణప్రాంతంలోవున్న నదులన్నిటిలో గోదావరి పెద్దది. ఇది భారతదేశ ద్వీపకల్ప భాగమునకు అడ్డంగా సువిశాలప్రాంతంలో ప్రవహిస్తున్నది. పడమటి కనుమలలో నాసిక్ జిల్లాలోని త్ర్యంబకంవద్ద జన్మించి తూర్పుతీరంపైపు 900 మైళ్ళు ప్రవహించి ఇది బంగాళాఖాతంలో కలుస్తున్నది. మొదటి 800 మైళ్ళ దూరం లోనే ఉపనదులన్నీ ఇందులో కలుస్తున్నవి. కుడిపైపునుంచి మంజీర, ఎడమపైపునుంచి ప్రాణహిత, ఇంద్రావతి, శబరి దీనిలో కలుస్తున్నవి. శబరి చిట్టచివరి ఉపనది. అది కలసిన తరువాత గోదావరి తూర్పు కనుమలలోకి చొచ్చి దాదాపు 25 మైళ్ళ పంపుసాంపులతో ప్రవహిస్తూ పోలవరంవద్ద

మైదానభూమిలో బయల్పడుతుంది. పోలవరం ఆంధ్రదేశం లోని ప్రముఖ పైజ్ఞానిక కేంద్రములలో ఒకటియైన రాజ మహేంద్రవరమునకు 25 మైళ్ళ ఎగువనవున్నది. ఈనదిపై దుమ్ముగూడెంవద్ద, ధవళేశ్వరంవద్ద ఆనకట్టలు, రైలు మార్గములకు రైలువంతెనలుతప్ప మరెట్టి నిర్మాణాలులేవు. దుమ్ముగూడెం ఆనకట్ట పడవల రవాణాను సుకరం చేయడానికి, ధవళేశ్వరం ఆనకట్ట సాగునీటికీ, పడవల రవాణాకూ నిర్మింపబడ్డవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ హద్దులనుంచి దిగువ వైపు ఈ నదిలో ప్రయాణం చేస్తూవుంటే మొదట పవిత్రమయిన పక్షకాల దేవాలయములు కన్పిస్తాయి. దాదాపు 20 మైళ్ళు దిగువన భద్రాచలేశ్వరుని దేవాలయం తెల్లగోడలు, బంగారు చాయగల అదేవాలయ విమానం కన్పించి మనలో భక్తిభావాన్ని కలుగజేస్తాయి. ఇంకా 55 మైళ్ళు దిగువన శ్రీరామగిరి కలదు. అక్కడినుంచే గోదావరి కనుమల ముఖద్వారములు మొదలవుతాయి. ఈ దృశ్యం ఎంతో పవిత్రమయినది.

అందమైన సరస్సులు

ఆ తరువాత రమణీయమైన దృశ్యాలు మొదలవుతాయి. గోదావరి తూర్పుకనుమలలోకి చొచ్చుకొనిపోవడం ప్రారంభ

మవుతుంది. మొదటి నాలుగు మైళ్ళవరకు గోదావరి వెడల్పు ఒక పల్లాంగుమాత్రమే. నదికి రెండువైపులా 2,000 అడుగుల ఎత్తున కొండలున్నవి. ఈ కొండలు నిట్రముగా వున్నప్పటికీ జాటువారుడుగాలేవు. ఇచ్చట గోదావరి వంపులు దీరి ప్రవహిస్తూ నేత్రపర్వంగా కనిపించే సరస్సులను రూపింపజేస్తుంది. ఆ సరస్సులను ఆనుకొని పచ్చనికొండలుంటాయి. నదికి వరదలు వచ్చినప్పుడు మరదనీరు రెండు ఒడ్డులను ఒరుసుకొని ప్రవహిస్తూ ఉంటే ఆ దృశ్యం చూచి రీరవరెను. వేసవికాలంలో నదిలోని పరిశుభ్రమైన నీటిలో కొండలు, ఆ కొండలపైని చెట్టుచేమలు ప్రతిబింబిస్తూ చూడడానికి అది ఒక వచ్చని సరస్సువలె కనిపిస్తుంది. పల్లాంగు వెడల్పుగలచోట మంచి వరదలు వచ్చినప్పుడు నదిలోతు రహారమి 100 గజములు ఉండవచ్చు. అయితే నీటి ఉర

వడి సెకండుకు రహారమి 20 అడుగులు, గంటకు దాదాపు 15 మైళ్లు ఉండడంచేత ఇక్కడ నదిలోను ఎవ్వరూ ప్రత్యక్షంగా కనుక్కొనలేరు. భూగర్భ పరిణామయుగంలో గోదావరి కనుమలవరకు సముద్రం విస్తరించి ఉండవచ్చుననీ, అందుచేతనే గోదావరి నదీగర్భం సముద్ర మట్టానికి 40 మొదలు 50 అడుగులు తక్కువగా ఉన్నదనీ భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతారు.

పోలవరం కనుమకు దిగువన 20 మైళ్ళమీరంలో గోదావరి వెడల్పు ఒకమైలు. ఇంకా 20 మైళ్ళ దిగువన రాజమండ్రి రైల్వేక్రాసింగ్ వద్ద నదివెడల్పు 2 మైళ్ళు. భవేశ్వరం దగ్గర వెడల్పు 6 మైళ్ళు. ఇంకా దిగువన వెడల్పు 4 మైళ్లు. ఇక్కడ నది ప్రవాహవేగంతో కడు గంభీరంగా కనిపిస్తుంది. అమెరికాలో పెద్దపెద్ద అనకట్టలు నిర్మించడంతో అనుభవం

భిక్షుర స్నానాలు చేస్తున్న ప్రజలు మరొక దృశ్యం

పున్నట్టి ఒక గొప్ప ఇంజనీరు పోలవరందగ్గర గోదావరిని చూచి అమెరికాదేశపు నదులకంటే ఈ నదిచూడడానికి చాలా అద్భుతంగా ఉంటుందని అన్నాడు.

ఆరగాణి

. ఇక గోదావరి జలశక్తిని పరిశీలిద్దాము. ఈ నది ఆరగాణి దాదాపు 1,20,000 చదరపుమైళ్ళు. అంటే ప్రస్తుత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విస్తీర్ణంకంటే ఇది కొంచెం హెచ్చుగానేవున్నది. చిత్రమేమిటంటే గోదావరికి మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరగాణిగావున్నది.

గోదావరి నీటిమట్టం దుమ్ముగూడెం, ధవళేశ్వరం ఆనకట్టలవద్ద కొల్చి లెక్కకట్టబడుతుంది. రోజుకు రెండు పర్యాయములు ఆనకట్టపై నీటిమట్టంకొలత తీసుకోబడుతుంది. ధవళేశ్వరం ఆనకట్టకు 4 సెక్షనులున్నవి. ఈ 4 సెక్షనుల నిడివి దాదాపు 12,000 అడుగులు. ఈ నిడివిలో మూడు వైతానులు, మూడు దిగువ తూములు వున్నవి. ఇక్కడ నాలుగు సెక్షనులపైనుంచి ప్రవహించిపోయ్యే నీటి సగటు లెక్క తీసుకోబడుతుంది.

ఇంతవరకు రికార్డు అయిన లెక్కలను బట్టి బైటికి పోయ్యే నీటి గరిష్ఠ ప్రవాహం 1953 ఆగస్టులో 29 లక్షల క్యూజెక్కులని తేలినది. ఇదేగరిష్ఠ ప్రవాహం గంగానదిలో 17 లక్షల క్యూ జెక్కులని చెబుతున్నారు. గోదావరిలో 16 మొదలు 20 లక్షల క్యూజెక్కుల గరిష్ఠ నీటి ప్రవాహం సకృత్తుకాదు. దాదాపు ప్రతినవత్సరం 10 మొదలు 16 లక్షల క్యూజెక్కుల గరిష్ఠం ఉండనే ఉంటుంది. అన్నిటికంటే తక్కువ నీటి ప్రవాహం 1952 లో 5 లక్షల క్యూజెక్కులు. నదీ తీరమునకు సమీపంలో వున్నపట్టణముల, జనాభాయొక్క భద్రత దృష్ట్యా గరిష్ఠ ప్రవాహం లెక్కకు తీసుకోబడుతుంది కాని నదీజలాల వినియోగం దృష్ట్యా నదిలో ప్రవహించే మొత్తం నీటిని లెక్కగట్టవలసి ఉంటుంది. ఈ మొత్తం సంవత్సరంయొక్క గరిష్ఠ ప్రవాహ ఫలంకాదు. 1933-34 సంవత్సరంలో ఏడాది గరిష్ఠ ప్రవాహం 4934 టి. యం. ఘనపుటడుగులు. 1920-21 లో ఏడాది కనిష్ఠ ప్రవాహం 930 టి. యం. ఘనపుటడుగులు మాత్రమే. గత 35 ఏండ్లలో సగటు వార్షిక ప్రవాహం 3428 టి. యం. ఘనపుటడుగులు. వర్షములు కురియసట్టి జనవరి మొదలు జూన్ వరకు గల కాలంలో నదీప్రవాహం తగ్గిపోతుంది. ఏప్రిల్ నెలలో 2000 మొదలు 3000 క్యూజెక్కుల ప్రవాహం ఉంటుంది. ఈ విధంగా సాధారణ నీటి ప్రవాహం కనిష్ఠ నీటిప్రవాహమునకు దాదాపు వెయ్యిరెట్లు.

ఉంటుంది. కాని హిమాలయ పర్వతములలో జన్మించే గంగ, సింధు, బ్రహ్మపుత్ర మొదలగు నదుల నీటి ప్రవాహ వ్యత్యాసం ఇంతగా ఉండదు. ఎందుచేతనంటే ఋతుపవనముల వల్ల జులై మొదలు డిసెంబరు వరకు గోదావరికి వరదలు వస్తాయి. కాని హిమాలయముల మంచుకొండలు వేసవిలో కరిగి అప్పుడు అక్కడి నదులలో వరదలు సంభవిస్తాయి.

ఈ విధంగా గోదావరి నీరు వ్యర్థంగా ప్రవహించిపోతున్నది. ఈ నీటిని నద్వినియోగం చేసుకోవాలంటే రిజర్వాయర్లు అవసరం. మన పూర్వీకులు పెద్దనదులు వేటిపై కూడా రిజర్వాయర్లను నిర్మింప ప్రయత్నించలేదు. అవి ఎలా నిర్మించాలో వారికి తెలియక పోవడమే కారణమని కొందరనవచ్చు. కాని మరొకవిధంగా అలోచిస్తే వారు ఈ నదులను పవిత్రమైనవాటిగా భావించేవారనీ, కనుక వాటి ప్రవాహాలను అరికట్టడం అపవిత్ర కార్యంగా భావించేవారనీ ఎందుకు అనుకోకూడదు ?

ఆనకట్టలు

సరే, కారణమేమైనప్పటికీ భారతదేశంలో పూర్వకాలం నదులకు కట్టబడిన పెద్ద ఆనకట్టలలో దాదాపు 2000 ఏండ్ల క్రిందట చోళరాజులు కావేరి నదికి కట్టించిన ఆనకట్టయే ముఖ్యంగా చెప్పుకోదగింది. ఇంతటి పెద్ద ప్రయత్నం మరొకటి చరిత్రలో ఎక్కడా ఉల్లేఖింపబడలేదు. మళ్ళీ 14, 15 శతాబ్దాలలో తుంగభద్రపై విజయనగర రాజులు కొన్ని ఆనకట్టలు నిర్మించారు. పాశ్చాత్యదేశాలు కళలు, విజ్ఞాన శాస్త్రం, సాహిత్యములలో ఎంతో అభివృద్ధిజేందినప్పటికీ ఇదేకాలంలో పెద్ద పెద్ద సాగునీటి ప్రాజెక్టులను నిర్మించడంలో వారుముందంజవేసినట్లు చరిత్రలోకానరాదు. విజయనగర సామ్రాజ్య పతనం తరువాత చారిత్రక స్థితి గతుల కారణంగా పెద్ద నీటివనరు ప్రాజెక్టులు నిర్మించడం జరుగలేదు. ఆ తరువాత బ్రిటిషు ఇంజనీర్లు భారతదేశం వచ్చారు. సాగు నీటి విశేషాలను వారు ఇక్కడే నేర్చుకున్నారు. ఆ విజ్ఞానాన్ని దీక్షి సామర్థ్యములతో ఈ దేశం మేలుకొరకే వినియోగించారు. అట్టివారిలో సర్ ఆర్థర్ కాటన్ దొర ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోదగినవాడు ఆయన ఇప్పటికీ నూరేళ్ళక్రితం ధవళేశ్వరం ఆనకట్టను కట్టించాడు. పురాతనమైన కావేరినది ఆనకట్టను చూచి ప్రేరేపితుడై ఆయన ఈ మహాప్రయత్నం సంకల్పించాడు. గోదావరినదిని గూర్చి కలలు గని దానివల్ల ఏవేవో సత్ఫలితాలు ఆశించిన

వ్యక్తి ఆయన. ఆయన కేవలం కలలు మాత్రమే కనలేదు. వాటిని ఆచరణలో పెట్టి వాస్తవం చేశాడు. అద్భుతమైన ఈ కృషితో ఆతడు ఎందరో ఇంజనీర్లకు ప్రోత్సాహ కారకుడైనాడు. ఆయన అడుగుజాడల ననుసరిస్తూ, బ్రిటిషు పరిపాలన మనకు వాదిలిపోయిన విధానాలను మనకు అనుగుణంగా చేసుకుంటూ ఈ మహానదిపై మనం ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకొని వున్నాము. ఈ నదీలోయలో గొప్ప ప్రాజెక్టులను నిర్మింపవలెనని అభిలషిస్తున్నాము.

ఒక శతాబ్దం క్రితం ఈ నదీజలాలు డెల్టా ప్రాంతంలో సాగుకు ఉపయోగింపబడేవి. నది యొక్క పాయలగుండా ప్రవహించే నీరే ఆవిధంగా ఉపయోగింపబడేది. అయితే అది అస్థిరమైనవద్దతి. ఎందుచేతనంటే నదిలో ప్రవహించే నీటిమట్టంపై ఆ సాగు ఆధారపడివుంటుంది. ఆ విధంగా దాదాపు లక్షల ఎకరాలు సాగుఅవుతూ వుండేది. నదిలో వరదలు వచ్చిన సంవత్సరం సాగుపొలాలు ధ్వంసమై పోయ్యేవి. మరొక సంవత్సరం సరిపోవునంత నీరు లేక కరువు కాటకాలు సంభవిస్తూ వుండేవి. కాని ఆనకట్టలు నిర్మించి, కాలువలు త్రవ్వడంతో ఆధారపడి వుండదగిన ప్రవాహాన్ని బట్టి కాలువలలో నీటి మట్టాన్ని హెచ్చిస్తూ తగ్గిస్తూ విశాలమైన భూములకు సాగునీటిని సరఫరా చేయవలసివస్తున్నది. ఆనకట్టకు, కాలువలకు ఈ సూరేండ్లలో కొద్దిపాటి అభివృద్ధిపనులు జరపడం వల్ల ఇప్పుడు మొదటి పంట క్రింద 8.2 లక్షల ఎకరాలు, రెండవ పంట క్రింద దాదాపు 3 లక్షల ఎకరాలు సాగుఅవుతున్నవి. కాని గోదావరి శక్తి స్తోమత లేమిటి? ఈ నదికి గల 120,000 చదరపు మైళ్ళు ఆరగాణిని బట్టి చూస్తే 100 లక్షలు లేదా ఒక్కోటి ఎకరాల భూమికి ఇది సాగునీరు అందజేయగలుగుతుంది. ప్రతి సంవత్సరపు వాస్తవ నీటి ప్రవాహాన్ని బట్టి రెక్కపేస్తే 200 లక్షలు లేదా 2 కోట్ల ఎకరాలు సాగుఅవుతాయి. అన్నిటి కంటే చెడ్డ సంవత్సరమని రికార్డు అయిన 1920-21 సంవత్సరపు నీటి ప్రవాహాన్ని బట్టి చూస్తే 50 లక్షల ఎకరాలైనా సాగుఅవుతాయి.

రిజర్వాయర్లు అవసరం

ప్రతి సంవత్సరం నదిలో ఏచ్చే ప్రవాహాన్ని వినియోగించుకోవడానికి రిజర్వాయర్లు నిర్మిస్తేనే పైఅంతెలు చెప్పుకోవడం వల్ల ప్రయోజనం ఉంటుంది. అట్టి రిజర్వాయర్లు ఉన్నాయని అనుకొనే పై సంఖ్యలు తేల్చబడినవి. ప్రస్తుతం

మనం నదినీటిలో నూటికి 8 మొదలు 8 వంతులను మాత్రమే ఉపయోగించుకుంటున్నాము. ఇంకా ఎక్కువ నీటిని వినియోగించుకోవాలంటే రిజర్వాయర్లు అవసరం.

ఇప్పటికి ఒక దశాబ్దం క్రితమే పోలవరం వద్ద రిజర్వాయరును నిర్మించడానికై పరిశోధనలు జరుపబడినవి. ఈ రిజర్వాయరు వల్ల ప్రస్తుతమున్న డెల్టా కూడా కలుపుకొని మొత్తం 30 లక్షల ఎకరాలు సాగుఅవుతాయి. అయితే ఇక్కడ రిజర్వాయరు నిర్మించాలంటే అడుగున రాయితగిలే దాకా పునాదులు పోవాలంటే నదీగర్భంలో 200 అడుగుల లోతు త్రవ్వాలి. పోలవరం డాముస్థలం వద్ద ఇట్టి పెద్ద పునాదులలో నుంచి నీటిని తోడివేయాలంటే దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా గోదావరి కనుమకు ఎగువన 15 మైళ్లదూరంలో ఇప్పుడు వద్ద మరొక స్థలం గత రెండు మూడేండ్లలో పరిశోధింపబడింది. ఇక్కడ అడుగున రాయి తగిలేదాకా పునాదులు పోవాలంటే నదీగర్భంలో 50 లేక 60 అడుగుల లోతు త్రవ్వితే చాలు. డామును, రిజర్వాయర్లను ఇక్కడ నిర్మించవచ్చును. ఇక్కడ నీటి ప్రవాహాన్ని వాదిలి, అలా వాదిలిన నీటిని పోలవరం బ్యారేజి ద్వారా నిలువచేసుకొనవచ్చును. అక్కడి నుంచి మొదట తలపెట్టబడినట్లుగా రెండువైపులా కాలువలు తీయవచ్చును. పోలవరం వద్ద మొదట తలపెట్టబడిన డాముకు అయ్యే ఖర్చు కంటే ఇప్పుడు డాముకు, పోలవరం బ్యారేజీకి అయ్యే ఖర్చు చాలా తక్కువగా ఉండగలదు.

ఈ రిజర్వాయరువల్లకూడా నదియొక్క సగటు నీటిలో నూటికి 30 వంతుల నీటినిమాత్రమే వినియోగించుకున్నవాళ్ళ మవుతాము. మిగిలే నీటిని ఉపనదులపై రిజర్వాయర్లు నిర్మించి ఉపయోగించుకోవచ్చు. అప్పుడు దేశంలో ఎక్కడ చూచినావరిపొలాలు, తోటలువిప్పడి అంతాసస్యశ్యామలంగా కనిపిస్తుంది. ఇక వరదలభయం వుండదు. ప్రస్తుతమున్న డెల్టా ప్రాంతాన్ని ఇంకా విస్తరించి ధవళేశ్వరం ఆనకట్టపై ఎత్తయిన షట్టర్లు పెట్టి దూరంగావున్న పొలాలకుకూడా బాగా నీరు సరఫరా చేయవచ్చును. ఇప్పుడున్న 3 అడుగుల ఉక్కు షట్టర్లకు బదులుగా 6 అడుగుల ఎత్తువుండి గాలివల్ల పనిచేసే డ్రమ్గేటు రకం షట్టర్లను పెట్టడానికి ప్రయోగాలు చేయబడుతున్నవి. రిజర్వాయరువద్ద జలవిద్యుచ్ఛక్తి పథకాలను సులభంగా అమలుపరచవచ్చును. గోదావరిపై తలపెట్టబడిన రామపాదసాగరం* రిజర్వాయరువల్ల 1,20,000 కిలోవాట్ల జలవిద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి అవుతుంది. ఈ రిజర్వా

* ఇప్పుడిది విరమింపబడింది. దీనికి బదులుగా అదిలాబాదు జిల్లాలో కొత్తస్థలం ఎన్నిక చేయబడింది.

యర్ గోదావరినదిలో సుడిగుండాలను ఉరవళ్ళను తొలగించి, నదీజలం సమతలంగా విస్తరించునట్లుజేసి పడవల రవాణాకు సౌకర్యం కలుగజేస్తుంది. రెండువైపులా పడవలు పొయ్యేవిధంగా కాలువలను నిర్మించడంవల్ల విశాఖపట్నం ఒడలరేపు మొదలు మద్రాసుకు దక్షిణం వరకు పడవల రవాణా వీలుపడుతుంది. ప్రస్తుత డెల్టా కాలువలవల్లనే ప్రతి సంవత్సరం గోదావరిలో పడవలద్వారా రవాణా అయ్యే సరుకుల విలువ దాదాపు 2 కోట్లువుంటుంది. రవాణా అయ్యే కలప విలువకూడా రూ. 2 కోట్లువుంటుంది. ప్రయాణీకుల రాకపోకలవిలువ 10 లక్షలదాకా ఉంటుంది.

అడవులు, ఖనిజసంపద

గోదావరినదిలో ప్రవాహదశలో సారవంతమయిన ఒండ్రు మన్ను కొట్టుకువస్తుంది. ప్రతి సంవత్సరం దాదాపు 150 మిలియను టన్నుల ఒండ్రు లేదా మొత్తం ప్రవాహములో 0.1 శాతం ఒండ్రు వుంటున్నట్లు రామపాదసాగరం పరిశోధనల సందర్భంలో తెలియవచ్చింది. గోదావరి బేసిన్ భూమి సంపన్నవంతమయినది. ఇందులో మంచి అడవులు ఉన్నవి. వాటిని అభివృద్ధిపరచి వాటివల్ల లాభం పొందడానికి ఎన్నో అవకాశాలున్నవి. ఈ బేసిన్ భూమి లోపలి భాగంకూడా సారవంతమయినదే. ఈ బేసిన్ లో ఆదికాలపు అడవి ఒకటి భూమి అడుగున పడిపోయింది. ఇప్పుడు అది అంతా బొగ్గుగా మారింది. డెల్టాప్రాంతాలలో గ్యాస్

పొలములుకూడా ఉన్నవి. రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టులవల్ల జలవిద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి అవుతుంది. దానిని గోదావరి లోయలోని అటవీ, ఖనిజ సంపదను వినియోగానికి తెచ్చుకోవడానికి ఉపయోగించవచ్చును. రిజర్వాయర్ నుంచి భారీరకం పంపింగ్ స్క్రీములకు, కాలువలనుంచి పంపింగ్ పనులకు ఆ విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించి మెట్టభూములకుకూడా సాగు నీరు అందజేయవచ్చును.

దక్షిణావధంలోని గొప్పనదులలో కావేరి, మద్రాసు రాష్ట్రంలోని ఇతరనదులు పూర్తిగా వినియోగానికి తేబడినవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పెన్నార్, తుంగభద్ర, కృష్ణా నదులను పూర్తిగా వినియోగించుకునేందుకై పథకములు ఇప్పుడు అమలు జరుగుతున్నవి. చివరకు మిగిలింది. గోదావరి, చివరకు మిగిలినా ఇది చిన్నది కాదు. చాలా గొప్పది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకిది ఆశాజ్యోతిగా వున్నది. గోదావరి చెల్లెళ్ళయిన కృష్ణా, పెన్నారు, కావేరీ నదులు తమశక్తి కొలది జలాల సందజేస్తూ తమకంటే పెద్దదీ, ఉదార స్వభావురాలు అయిన గోదావరి అక్కయ్య తమకు సహాయంగా రావాలని నిరీక్షిస్తున్నవి. కనుక ఇక ఆంధ్ర ఇంజనీర్లు తమ శేముషీ విశేషాలను వినియోగించి ఈ నదిపై నవ్యాంధ్ర రాష్ట్రం పెట్టుకొనివున్న అశలను కార్యరూపం దాల్చజేసి ఆంధ్రప్రదేశ్ అక్షరక్రమంగా భారతదేశంలోని మొట్టమొదటి రాష్ట్రం కావడమే గాక అభివృద్ధిలో, సరి సంపదలలో భారతదేశంలోని ప్రప్రథమంగా గణించదగిన రాష్ట్రాలలో ఒకటిగా చేయవలసిన దాత్యతవహించాలి.

(ప. ఐ. ఆర్. విజయవాడ సాజన్యంతో)

దేరి

1. ప్రధానమంత్రి శ్రీ నెహ్రూ బ్రహ్మాండమయిన ఐహిరంగసభలో ఉపస్యసిస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి లాంఛనంగా ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

2. హైదరాబాదు నగరంలోని సరోజినీదేవి మెమోరియల్ హాలుకు ప్రధానమంత్రి శ్రీ నెహ్రూ ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

3. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి 34 వ అఖిల భారత సహకార సప్తాహాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ సప్తాహం హైదరాబాదు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ యూనియన్ అధ్వర్యాన జరిగింది.

4. ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రివర్గంలోని వివిధమంత్రులకు కేటాయంపబడిన శాఖలు వెల్లడింపబడినవి.

5. ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రివర్గం ప్రథమ పర్యాయంగా సమావేశమయింది.

6. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి షాద్ నగర్ లో ప్రసంగిస్తూ రాష్ట్రంలో ఇదివరకే పన్నులభారం పూర్తిగా వుండికాబట్టి ఇక కొత్తపన్నులు విధించడం సాధ్యం కాదని తెలిపారు.

7. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల సాంకేతిక సహకార పాలకవర్గంతాలూకు వ్యవసాయ కార్యక్రమం అధిపతి మిస్టర్ డబ్ల్యు. యస్. మిడ్గాగ్ హైదరాబాదులో పత్రికా విలేఖరులతో ప్రసంగిస్తూ అభివృద్ధిచెందని దేశాలకు అమెరికాదేశం సాంకేతిక సహకారపాలకవర్గంద్వారా చేస్తున్న సాంకేతిక సహాయం దీర్ఘకాల ప్రాతిపదికపై ఇకముందు కూడా కొనసాగించ బడగలదని తెలిపారు.

8. సోషలిస్టుపార్టీ “ఈజిప్టు దినోత్సవం” జరిపింది. ఆ సందర్భంలో మూడు ఊరేగింపులు తీయబడినవి. ఒక ఐహిరంగసభలో ఈజిప్టుపై ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి దురాక్రమణ ఖండించబడింది.

9. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఒక స్థానిక సమావేశంలో ప్రసంగిస్తూ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం, పారిశ్రామిక

కాభివృద్ధి— ఇవిరెండూ సమస్వయం చేయబడవలసిన ప్రాధాన్యాన్ని నొక్కిచెప్పారు.

10. భారత ప్రభుత్వం, అఖిలభారత సర్వీసుల పునర్వ్యవస్థీకరణ కేడర్ ననుసరించి 1956 నవంబరు 1 తేదీనుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి కేటాయించిన 45 మంది ఐ. ఏ. యస్. ఆఫీసర్లు, 26 మంది ఐ. పి. యస్. ఆఫీసర్ల పేర్లు వెల్లడింపబడినవి.

11. దేశం మొత్తంలో గోవధను నిషేధించడానికై తక్షణమే తగుచర్యలు గైకొనవలసిందిగా రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలను కోరుతూ హైదరాబాదు సికింద్రాబాదు నగరములకు చెందిన ఎనిమిది రాజకీయ సాంఘిక సంస్థలు ఒక ఐహిరంగసభలో తీర్మానించినవి.

12. భారత ప్రభుత్వం నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు మరి రూ. 38 లక్షలు అప్పగించింది.

13. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు ఎవరెవరు ఏ యేజిల్లాలవని చూడగలరో ఆ విషయం వెల్లడింపబడింది. ఆ పని విభజన తక్షణమే అమలులోకి వచ్చినట్లుగా ప్రకటించబడింది.

14. ఆంధ్ర మద్రాసు రాష్ట్రాలమధ్యగల సరిహద్దు వివాదాన్ని సామరస్యపూర్వకంగా పరిష్కారం చేయడానికై యూనియన్ ప్రభుత్వ న్యాయ వ్యవహారాలమంత్రి పంపబడినారు.

15. ధరలను అదుపులోనికి తేవడానికై ఆంధ్రప్రాంత ములో తెరువబడిన చౌక దుకాణాలసంఖ్య విషయమై సవివరమయిన నివేదికను పంపవలసిందిగా ప్రభుత్వం జిల్లా కలెక్టర్లను కోరింది.

16. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టుకు అదనంగా మరొక న్యాయమూర్తిని రాష్ట్రపతి నియమించినట్లు వెల్లడింపబడింది.

17. విశాఖపట్నంలో డీసెల్ ఇంజనులను ముఖ్యంగా మెరీన్ డీసెల్ ఇంజనులను తయారుచేసే యంత్రనిర్మాణ

కాలను భారతప్రభుత్వం త్వరలో నెలకొల్పగలదని యూనియన్ ప్రభుత్వ ఉత్పత్తిశాఖమంత్రి హైదరాబాదులో వెల్లడించారు.

18. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికను అమలు జరుపడంలోను, రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమలను అభివృద్ధి పరచడంలోను రాష్ట్రప్రభుత్వముతో సంపూర్ణంగా సహకరించవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రి పారిశ్రామికలను, వ్యాపారస్తులను కోరారు.

19. భారతప్రభుత్వపు సర్వేశాఖ పంపించిన ఒక జట్టు సీలేరు జలవిద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని విమానములో నుంచి పరీక్షించేసింది.

20. పంచదారనదిపై రిజర్వాయర్ నిర్మాణానికి ఆంధ్ర ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు సూచించిన స్థలాన్ని సందర్శించి నివేదికను దాఖలుచేయడానికై కేంద్ర జల, విద్యుచ్ఛక్తి కమిషన్ వారు తమ డైరెక్టర్లలో ఒకరిని పంపుతున్నారు.

21. స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాదు తాలూకు వాటా ధనాన్ని ఇండియా రిజర్వుబ్యాంకుకు మార్పుచేసే బిల్లును బోక్ సభ ఆమోదించింది.

22. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం స్వాధీనపరచుకోవడం రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సమ్మతం కాదని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు.

23. ఆరు పరిశ్రమలకు జాతీయవేతన నిర్ణాయకసంఘములను నియమింపవలెనన్న భారతప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించిందని కార్మిక పరిశ్రమలశాఖామంత్రి పత్రికా ప్రతినిధులకు తెలియజేశారు.

24. భారతప్రభుత్వ ఆర్థిక మంత్రిత్వశాఖ “ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ ఫైనాన్షియల్ కార్పొరేషన్ ఆర్డరు” అను పేరుతో ఒక ప్రకటనచేసింది. ఆ ప్రకటనలో బోర్డు నిర్మాణానికి ఆదేశ మివ్వబడింది.

25. సాధారణంగా ఈ రోజులలో కళాకారులు లోనవుతున్న దుస్థితిపట్ల ముఖ్యమంత్రి తమ విచారాన్ని తెలుపుతూ వారికి మెరిట్ సర్టిఫికెట్లు, మెడల్లు, పతకాలు ఇవ్వడానికి బదులుగా నగదురూపంలో బహుమతులివ్వడం మంచిదని అన్నారు.

26. పునర్నిర్మింపబడిన నాగార్జునసాగర్ కంట్రోలు బోర్డు సమావేశమై ప్రాజెక్టు ప్రథమదశకు సంబంధించిన నివేదికను ఆమోదిస్తూ మొత్తం దశకు రూ. 88.18 కోట్ల ఖర్చును తలపెట్టింది.

27. గోదావరినది మిగులునీటిని మద్రాసురాష్ట్రంతో కలిసి పంచుకోనే విషయానికి సూత్రప్రాయంగా ముఖ్యమంత్రి తమ ఆమోదం తెలిపారు. ఈ విషయాన్ని మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి పత్రికా విలేఖరులకు తెలియజేశారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాసు, కేరళ రాష్ట్రములతోకూడిన దక్షిణ ప్రాంతానికి ఏర్పాటుచేయబడిన పదిమంది సభ్యులు గల మండలసంఘంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ తరపున ముఖ్యమంత్రి, ఆర్థిక శాఖామంత్రి, భూమ్యాదాయ శాఖామంత్రి ప్రతినిధులుగావుంటారు.

28. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషనుకురాష్ట్ర కార్మిక పరిశ్రమల శాఖామంత్రి ప్రారంభోత్సవము చేశారు.

29. పారిశ్రామిక, సహకార సంస్థల సమాఖ్యయొక్క డైరెక్టర్ల బోర్డు సమావేశం రాష్ట్ర వాణిజ్య, పరిశ్రమల, కార్మిక శాఖామంత్రి అధ్యక్షతన జరిగింది. ఆ సమావేశములో ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల బోర్డువారు వివరించిన రీతిగా అంబర్ చర్చాలను తయారుచేయవలెనని నిర్ణయింపబడింది.

30. ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రివర్గంలో పద మూడవ మంత్రిగా శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారిచేత గవర్నర్ రాజ్ భవన్ లో ప్రమాణం చేయించారు.

భారత దేశమునకు క్రొత్త నాణెములు

భారతదేశంలో 1957 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుంచి దశాంశపద్ధతి నాణెములు వాడుకలోకి వస్తాయి. ఈ పద్ధతి ప్రకారం ఏడు విధముల నాణెములు ఉంటాయి. మొదటిది రూపాయి, రెండవది అర్ధరూపాయి, మూడవది పాపలా, ఈ మూడింటి తరువాత 10 నయాపైసాల నాణెం, 5 నయాపైసాల నాణెం, 2 నయాపైసాల నాణెం, ఒక నయాపైసా ఉంటాయి. మొదటి మూడు రకముల నాణెముల విలువ ఇప్పుడున్నట్లుగానే వుంటుంది. తరువాతి నాలుగు నాణెములు ప్రస్తుతమున్నవిన్న నాణెముల విలువకు ఏవిధముగా సరిపుచ్చవచ్చునో పరివర్తన పథకంలో చూపబడింది. ప్రస్తుత నాణెములు, కొత్తగా ప్రవేశపెట్టబడు నాణెములు కనీసం మూడేండ్లపాటు వాడుకలో ఉంటాయి.

మొదట కొత్త నాణెములలో చిన్నవి— అంటే 10 నయాపైసాలు, 5 నయాపైసాలు, 2 నయాపైసాలు, ఒక నయాపైసా నాణెములు ఏప్రిల్ 1 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడుతాయి. కొత్త కాలం తరువాత పెద్ద రకముల నాణెములు— అంటే ఒక రూపాయి, అర్ధరూపాయి, పాపలా వాడుకలోకి వస్తాయి.

ఈ దేశంలో బ్రిటిషు పరిపాలన రాకపూర్వం భారత దేశ కరెన్సీ పురాతనమైన ప్రాచ్యసూత్రం ప్రకారంఉండేది. అంటే నాణెం ఎంతవిలువగలదని చెప్పబడుతుందో అంత విలువగల లోహం అందులో వుండాలి. బ్రిటిషు పరిపాలనకు పూర్వం ఈ దేశంలోవున్న టంకసాలలు లోహమును వన్నెచూచి, పరీక్షచేసి, కావలసిన ప్రమాణం ప్రకారం ఆ లోహమును కోసేవి. ఇకదానిమీద ప్రభుత్వ ముద్ర పడి పోవడంతో అందులో స్వచ్ఛమైన లోహం వున్నదనీ, బరువుకూడా సక్రమంగా వుందనీ ధృవపరచినట్లయ్యేది. అంతేకాని నాణెం విలువ విషయంలో ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన పని లేకపోయ్యేది. అప్పుడు కాగితపు కరెన్సీలేదు. కాని కరెన్సీ, నాణెముల విషయంలో ఆధునిక భావాల ఆవిర్భావంతో పాతపద్ధతులు మారిపోయాయి. కొత్త సూత్రాలు అమలులోకి వచ్చాయి. నాణెమునకు పూర్తి విలువ ఉండాలనే సిద్ధాంతానికి బదులు ఇప్పటి నామ మాత్రపు నాణెములు, కాగితపు కరెన్సీ ప్రవేశపెట్టబడినవి.

ఈస్టిండియా కంపెనీ వ్యాపారం మొదలుపెట్టి తరువాత దేశమును తమ ఆక్రమణక్రందికి తెచ్చుకుంటున్న కాలంలో ఉత్తర భారతంలో బంగారు నాణెములు, వెండి నాణెములు అమలులో ఉండేవి. బంగారు నాణెములతోపాటు వెండి నాణెములకూడా వాడుకలో ఉండేవి. కాని వాటి రెండింటి

మధ్య నిర్ణీతమైన నిష్పత్తి ఏమీ ఉండేదికాదు. అట్టి నిష్పత్తి ఉండడానికికూడా వీలులేదు. ఎందుచేతనంటే సంస్థానాధీశులు, రాజ్యాధిపతులు, గవర్నర్లు తమ సొంతనాణెములనే చెలామణీ చేసుకుంటూ ఉండేవారు. దక్షిణ భారతంలో ప్రజలు బంగారునాణెములను వాడుకొనేవారు. అంటే విలువ కట్టడానికి, సరుకును మార్చుకోవడానికి నాణెములనే ఒక ప్రత్యక్ష సాధనంగా ఉపయోగించుకొనేవారు. అన్నమాట. అప్పుడు విభిన్నమైన బరువు. నాణ్యంగల దాదాపు 994 రకములు నాణెములు వాడుకలో వుండేవని పరిశోధన మూలకంగా తెలుస్తున్నది.

భారతదేశ టంకసాలలు

ఇప్పుడు వాడుకలో వున్నట్టి భారతదేశరూపాయ మొదట 1830 లో తయారుచేయబడింది. దాని బరువు 180 గ్రాము గ్రెయినులు. నాణ్యం వన్నెండింట పదకొండు వంతులు ఉండేది. ఆధునికమయిన టంకసాల కలకత్తాలో 1824 లో నెలకొల్పబడింది. నాణెములు తయారుచేయుటకై దానిని 1829 ఆగస్టు 1 వ తేదీన ప్రారంభోత్సవం చేయబడింది. ఆ తరువాత బొంబాయిలో మరొక టంకసాల స్థాపించబడింది. ఈ రెండు టంకసాలలు ఒక శతాబ్దానికిపైగా భారతదేశ అవసరాలను తీరుస్తూవచ్చాయి. మద్రాసులోని

టంకసాలకూడా కొంతకాలం నాణెములను తయారుచేసింది. 1952 లో కలకత్తా (అలీపూరు)లో పెద్దటంకసాల నెలకొల్పు బడింది. అది అంతకుపూర్వం కలకత్తాలోవున్న టంకసాల పనిని చేయడం మొదలుపెట్టింది.

ఇప్పుడు దశాంశపద్ధతి నాణెములను ప్రవేశపెట్టడానికి అందు కవసరమయిన నాణెములను అలీపూరు, బొంబాయి టంకసాలలు, హైదరాబాదులోని చిన్న టంకసాల తయారు చేయాలి. భారతదేశమువంటి పెద్ద జనాభాగల దేశములో దైనందిన వాడరానికి చిన్ననాణెముల అవసరం మరీ ఎక్కువగా వుంటుందికాబట్టి ఇది చాలా పెద్దపని అని చెప్పవలసి వుంటుంది. మన టంకసాలలు, ముఖ్యంగా అలీపూరు, బొంబాయి టంకసాలలు ఇంతటి గొప్పపని చేయడానికి వీలుగా వాటిలో తగు యంత్రసామాగ్రి అమర్చబడింది. ఇవి అప్పుడే కొత్తనాణెములను తయారుచేసేపనిని ప్రారంభించినవి.

నాణెం తయారుచేయడం చాలా కష్టమయినపని. అందులోనూ సావ్యమయినంతవరకు కచ్చితంగా తయారుచేయవలసివుంటుంది. ప్రతిదశలో పనిని శ్రద్ధగాచూచి ఏ వైనాలోపాలుంటే అట్టి నాణెములను మొదటిదశలోనే తీసివేయవలసివుంటుంది. కొత్తదయిన దశాంశపద్ధతి నాణెములలో ఒక్కొక్కరకాన్ని చక్కగా తయారుచేయాలంటే అనేక సమస్యలు ఎదుర్కొంటాయి. అనేక వారాలు ప్రయోగాలు చేస్తేనేగాని కొత్తనాణెములను సంతృప్తికరంగా తయారు చేయడానికి వీలులేదు.

1957 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ నుంచి ఒక నయాపైసా, 2, 5, 10 నయాపైసా నాణెములు వాడుకలోకి వస్తాయి. వీటితో పాటు ఇదివరకున్నట్టి కానీ, అర్ధణా, అణాబిళ్ళలు కూడా చెలామణిలో వుంటాయి. కొంతకాలం తరువాత ఇప్పటి పావలా, అర్ధరూపాయి, రూపాయి నాణెములకు సరియైన 25, 50, 100 నయాపైసా నాణెములు ప్రవేశపెట్టబడుతాయి. ఈ రెండు విధముల నాణెములు కొంతకాలం పాటు చెలామణి అవుతూ, క్రమేణా పాతవి ఉపసంహరింపబడుతాయి.

తంతరి తపాలాశాఖలు కూడా ప్రస్తుతమున్న స్థాంపు బిళ్ళలకు బదులుగా దశాంశ విలువగల కొత్తరకం బిళ్ళలను అమలులోకి తేవడానికి తగు ఏర్పాటుచేస్తున్నవి. ఈ విషయంలో ప్రజల కేమైనా ఇబ్బందికలిగినట్లయితే అట్టిదానిని తొలగించవలసిందిగా తపాలా ఉద్యోగులకు ఉత్తర్వులు చేయబడుతాయి.

ఇక రెవిన్యూ బిళ్ళలు, ఇతర విధములైన స్థాంపుల విషయం, ప్రస్తుతం వాడుకలో వున్న బిళ్ళలు 1957 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ తరువాత కూడా కొంతకాలం పాటు వాడుకలో ఉంటాయి. పూర్తిమార్పు బహుశా 1958 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ వరకు సాధ్యంకావచ్చు. ఈ తేదీకి పూర్వమే కేంద్ర, రాష్ట్ర చట్టాలలో అవసరమైన సవరణలు చేయవలసివుంటుంది. కొత్తరకాల బిళ్ళలు తమ సంఖ్యలో సిద్ధంగా ఉంచవలసి ఉంటుంది.

రైల్వేలు

1957 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ నుంచి ప్రయాణీకుల చార్జీల ఆధారాలను కొత్తనాణెం ప్రకారం మార్చడానికి రైల్వే మంత్రిత్వ శాఖ నిర్ణయించింది. అయితే సరుకులరేట్ల ఆధారాలు మాత్రం 1957 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ తరువాత కూడా కొంతకాలం పాటు ప్రస్తుత నాణెములోనే ఉండగలవని ఆశించబడుతున్నది. రైల్వే సరుకుల రేట్ల వ్యవస్థ విచారణసంఘం వారి సూచనల ననుసరించి సరుకుల రవాణారేట్ల వ్యవస్థను పునః పరిశీలించే సందర్భంలో పైన పేర్కొనబడిన ఆధారాలను కొత్త నాణెములకు మార్పుచేయడం జరుగుతుంది.

భారతదేశాలలో

దశాంశపద్ధతి నాణెమును ప్రవేశపెట్టి భారతదేశం కరెన్సీ విషయంలో గొప్ప సంస్కరణను జరిపిందని చెప్పాలి. సొంతనాణెములుగల దేశాలు 140 వున్నవి. వీనిలో 105 దేశాలు దశాంశపద్ధతిని అమలుజరిపినవి. ఎన్ పైక్లోపీడియా బ్రిటానికా (బ్రిటిషు విజ్ఞానసర్వస్వము) లో చెప్పబడిన దానినిబట్టి మొట్టమొదట అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాలు (1786 మరియు 1792 లో) డాలర్ ను యూనిటుగా పెట్టుకొని దశాంశపద్ధతినాణెమును ప్రవేశపెట్టినవి. ఆ తరువాత ఫ్రాన్సు (1799 మరియు 1803) ఈ పద్ధతిని అవలంబించింది. తరువాత లాటిన్ యూనియన్ (1865), జర్మనీ (1873), స్కాండినేవియన్ రాష్ట్రాలు (1875), ఆస్ట్రీయా, హంగరీ (1870-1872 లో) అభివృద్ధి పరచబడింది, రష్యా (1839 మరియు 1897) ఈ పద్ధతి నాణెములను ప్రవేశపెట్టినవి.

ఇంగ్లండులో దశాంశపద్ధతి నాణెమువల్ల గలిగేసౌకర్యం సర్వత్రా అంగీకరింపబడింది. కాని కొన్ని ఆచరణసంబంధమైన ఇబ్బందులవల్ల, ముఖ్యంగా దేశవ్యాప్తంగా ఆటోమాటిక్ కొంటింగ్ మిషనులు ఉపయోగింపబడుతూ ఉండడం

వల్ల అచ్చట దశాంశపద్ధతినాణెం అమలులోకిరాలేదు. ముఖ్యముగా ఇంగ్లండుదేశం పొందిన అనుభవమును గ్రహించి ఐనా భారతదేశంలో కరెన్సీసంస్థరణను ప్రవేశపెట్టవలసిన అవశ్యకత వ్యక్తం కాగలదు. భారతదేశం పారిశ్రామికంగా ఒక కొత్తదశలోకి ప్రవేశించబోతున్నది. వచ్చే పదిహేనేండ్లలో వందలకొలది కాల్యులేటింగ్ మిషనుల ఉపయోగం అవసరమవుతుంది. ఇంతవరకు మనదేశంలో ఆటోమాటిక్ రికార్డింగ్ మిషనులు, కాయిన్ ఆపరేటెడ్ స్లాట్ మిషనులు చాలా తక్కువగా వున్నవి. పైగా కొలతకు సంబంధించిన శాస్త్రీయ పరికరములను తయారుచేసే పరిశ్రమలు ఇంకా శైశవదశలో వున్నవి. కనుక దశాంశపద్ధతినాణెములను ప్రవేశపెట్టకుండా ఇంకా కొంతకాలంవరకు ఈ సంస్కరణను వాయిదాపేసినట్లయితే అప్పటికల్లా అనేక యంత్రములు, పరికరములు ప్రస్తుత మున్నట్టి తూకములకు అనుగుణంగా తయారుచేయబడి తరువాత వాటికి బదులుగా కొత్తవాటిని ప్రవేశపెట్టడం సాధ్యంకాజాలదు.

ప్రస్తుతపు నాణెములతోగల సంబంధము

క్రొత్త నాణెములపై యూనిట్లలో ప్రస్తుతపు 2-అణా, 1-అణా, అర్ధణా, ఒక పైస నాణెములకు సరిగ్గా సమతుల్యమయిన నాణెములు వుండవు; వాటి స్థానాలలో వరుసగా 10 నయాపైసాలు, 5 నయాపైసాలు, 2 నయాపైసాలు, 1 నయాపైసా వుండగలవు.

ప్రస్తుతపు పావలా, అర్ధరూపాయ, ఒకరూపాయ నాణెములు ప్రస్తుతపు నాణెములపద్ధతి, క్రొత్తనాణెముల పద్ధతి యీ రెండింటిలోనుకూడా మామూలుగా వుండగలవు.

ఈవిధంగా :

25	నయాపైసాలు	4	అణాలకు సమానము
50	8
100	1	రూపాయకు ..

ప్రతి క్రొత్త నాణెమునకు రూపాయతోగల సంబంధమును ప్రజలు సరిగ్గా అర్థంచేసుకొనడానికి వీలుగా అట్టి నాణెములు యెన్ని ఆయితే ఒకరూపాయ అవుతుందో ఆ విషయాన్ని ఆ యా నాణెములమీద సూచించాలని నిశ్చయించబడినది.

ఈనాణెముల స్వరూప స్వభావాలు దిగువ విధంగా వుండగలవు :

నయా పైసా
బొమ్మవైపు

లోహము
ఆకారము
వ్యాసము
బరువు

(సరియైన ప్రమాణం)
అడుగువైపు

కంచు
గుండ్రము
16 మిల్లి మీటర్లు
1.5 గ్రాములు

2 నయా పైసాలు

బొమ్మవైపు

లోహము
ఆకారము
వ్యాసము
బరువు
పూజలు

అడుగువైపు

రాగి మిశ్రమమైన నికెల్
8 వంకీలు
18 మి. మీ.
.... 3 గ్రాములు
.... 56

5 నయా పైసాలు

బొమ్మవైపు

లోహము
ఆకారము
వ్యాసము
బరువు
పూజలు

.... అడుగువైపు

.... రాగి మిశ్రమమైన నికెల్
.... గుండ్రటి అంచులుగల
చదరము
.... 22 మి. మీ.
.... 4 గ్రాములు
.... 44

10 నయా పైసాలు

బొమ్మవైపు

లోహము
ఆకారము
వ్యాసము
బరువు
పూజలు

.... అడుగువైపు

.... రాగి మిశ్రమమైననికెల్
.... 8 వంకీలు
.... 23 మి. మీ.
.... 5 గ్రాములు
... 56

25 నయా పైసాలు

బొమ్మవైపు

లోహము
ఆకారము
వ్యాసము
బరువు
పూజలు
కోతగీతలు

... అడుగువైపు

.... స్వచ్ఛమైన నికెల్
... గుండ్రము
.... 19 మి. మీ.
.... 25 గ్రాములు
.... 50
.... 100

50 నయా పైసాలు

బొమ్మవైపు

లోహము
ఆకారము
వ్యాసము
బరువు
పూజలు
కోతగీతలు

... అడుగువైపు

.... స్వచ్ఛమైన నికెల్
.... గుండ్రము
.... 24 మి. మీ.
.... 5 గ్రాములు
.... 50
.... 150

1 రూపాయ (100 నయా పైసాలు)

బొమ్మవైపు

లోహము
ఆకారము
వ్యాసము
బరువు
పూజలు
కోతగీతలు

అడుగువైపు

.... స్వచ్ఛమైన నికెల్
.... గుండ్రము
.... 28 మి. మీ.
.... 10 గ్రాములు
.... 50
.... 200

క్రొత్త నాణెములన్నిటిమీద బొమ్మవైపున అశోక స్తంభపు సింహాల చిత్రాలు ఉంటుంది. హిందీలో “భారత్” అనీ, ఇంగ్లీషులో “ఇండియా” అనీ ఆ నాణెములపై వ్రాయబడి ఉంటుంది.

క్రొత్త నాణెములన్నిటిలోను అడుగువైపున అవి చెలామణీకి తేబడిన సంవత్సరము, నయాపైసలలో వాటి విలువ నిర్దేశించబడివుంటుంది. ఇందుకు అంతర్జాతీయమైన అంతెలు వాడబడతాయి.

100-నయా పైసాలు, 50-నయా పైసాలు, 25-నయా పైసాలు స్వచ్ఛమైన నికెల్ తో తయారుచేయబడతాయి. 10, 5, 2 నయాపైసాల నాణెములు రాగి మిశ్రమమైన నికెల్ తో (75 శాతం రాగి, 25 శాతం నికెల్) తయారుచేయబడతాయి. ఒక నయా పైసా నాణెము ఒకరకం కంచుతో తయారు చేయబడుతుంది.

ఈ క్రొత్త నాణెములు చలామణీకై రిజర్వు బ్యాంకి, స్టేట్ బ్యాంకి కార్యాలయాలు, ట్రెజరీలు, సబ్-ట్రెజరీల ద్వారా ప్రజలకు అందచేయబడతాయి. వాటి వాడరానికి ప్రజలు అలవాటుపడి, వాటి చలామణీ తగినంత హెచ్చిన తరువాత ప్రస్తుతపు నాణెములు చలామణీ నుండి తొలగించబడతాయి. ఇందుకు అదమపక్షం మూడు సంవత్సరాలు పడుతుందని భావించబడుతున్నది.

పరివర్తన పట్టికలు

వర్తక వ్యాపారాల ప్రయోజనాల నిమిత్తం ప్రస్తుతపు నాణెముల విలువను నయాపైసాలలో వివరించే పరివర్తన పట్టికలు విస్తారంగా పంచిపెట్టబడతాయి.

క్రయ విక్రయాల సందర్భంలో ప్రస్తుతపు నాణెములలో డబ్బు యివ్వదలచుకున్నప్పుడు మారకపు విలువను ఒక పద్ధతి ప్రకారం నిర్ణయించవలసివున్నది. ఈ పద్ధతి 1955 సవరణ చట్టంచే ప్రవేశపెట్టబడిన 1906 భారతీయ నాణెముల చట్టపు 14 (2) సెక్షన్ లో నిర్దేశించబడింది. అనుబంధంలో యివ్వబడిన రెండు పట్టికలలో క్రొత్త నాణెములకు బదులు యివ్వబడే ప్రస్తుతపు నాణెములు యే రేటులో తీసుకొనబడతాయో వివరించబడింది. (I. II పట్టికలు)

మారకం విషయంలో కొంత చిక్కు కలగవచ్చును. ఉదాహరణకు : ఒకరు 2 నయాపైసాల సరుకు కొనదలచారనుకుందాము. పరివర్తన పట్టిక (పట్టిక I) లో దీనికి సమతుల్యమైన విలువలు రెండు వుంటాయి. అనగా ప్రస్తుతపు నాణెములలో (1) 3 పైసలు (2) 4 పైసలు. 100 నయాపైసాలకి 192 పైసల చొప్పున చూస్తే 4 పైసల విలువ దగ్గరగా సమతుల్యంగా వుంటుంది. కాని కొనే వ్యక్తిని 4 పైసలు చెల్లించమని నిర్బంధించడానికి వీలులేదు. చట్టం 14 (2) సెక్షన్ లో నిర్ణయించబడిన మారకం పద్ధతిప్రకారం 3 పైసలు 2 నయాపైసాలకి సమానమవుతాయి. అందుచేత అమ్మకందారుడు 3 పైసలు తీసుకుని సంతృప్తిచెందాలి. ఈ విధంగా ముఖ్యంగా ప్రారంభదశలో కొంతనష్టంవుంటుంది. కాని కొత్తనాణెములు అధికంగా చలామణీలోనికి వచ్చి, ప్రస్తుతపు నాణెములు వుపసంహరింపబడిన కొలదీ ఈ నష్టం తగ్గగలదని ఆశించబడుతున్నది. అదీకాక యీ మారకం పద్ధతి రొక్కం యిచ్చిన సందర్భాలలోనే వర్తిస్తుంది. ఇందు వల్ల లాభం పొందడానికై ఒకవ్యక్తి పైస తరువాత పైసను లేక తక్కువ విలువ గల యితర నాణెములను అదేవనిగా యిస్తూవుండడు. ఎక్కువ మొత్తాలను యిచ్చినకొలదీ నష్టం శాతం క్రమేణా తగ్గుతుంది. ఏమైనా కొత్తనాణెములు అధికంగా చలామణీలోనికి వచ్చి, ప్రస్తుతపు నాణెములు వుపసంహరింపబడినప్పుడు నష్టం యేమీ వుండదనే చెప్పవచ్చును.

సమతుల్యాల సులభ వివరణ పట్టిక

పట్టిక II లో సమతుల్యాలు సులభమైన పద్ధతిలో చూపబడినవి. ఆవరణ ప్రయోజనాలకు యిది చాలు. చిల్లర పైసలకి సంబంధించిన విలువలు యిందులో పేర్కొనబడలేదు. వ్యవహార రీత్యా యివ్వడానికి పైస నాణెములు అందుబాటులో లేకపోవడమే యిందుకు కారణం. 1957 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనాటికి పుస్తకాలలో వున్న నిలవలను మార్చడానికే

పెద్ద పరివర్తన పట్టిక ప్రధానంగా వినియోగించబడుతుంది. వ్యవహారం జరిగేటప్పుడు నాణెములు యివ్వబడినప్పుడే పరివర్తన పట్టికలు వుపయోగించబడాలి. ఒకరేటు మొత్తం విలువను లెక్కకట్టడం వంటి యితర సందర్భాలలో, ఆ రెంటికి సరియైన సమతుల్యాన్ని లెక్కకట్టాలి. ఈ సందర్భంలో భిన్నాలు వచ్చినా కూడా అలాచేయవలసినదే. డబ్బు చెల్లించే ప్రశ్న వుదయించినప్పుడు మొత్తం సొమ్ములో చిల్లరను నయా పైసాలలోకి మార్చి చెల్లించాలి. ఈ మార్పు పరివర్తన పట్టిక ననుసరించి చేయబడాలి. ఇలా చెల్లించే విధానం దిగువ వివరింపబడింది.

ఒక పెన్నిలు ఖరీదు 1½ అణాలు అనీ, ఒక వ్యక్తి ఒక డజను పెన్నిళ్లు కొనుక్కోదలచాడనీ అనుకుందాము. అతని వద్ద నయాపైసాలే వున్నాయనుకుందాము. అప్పుడు మొత్తం ఖరీదును లెక్కకట్టడానికై పరివర్తన పట్టికలో నయా పైసాలలో 1½ అణాలకి సమతుల్యాన్ని చూసి, దాన్ని 12 పెట్టి గుణించకూడదు. 1½ అణాలకి సరియైన సమతుల్యాన్ని అనగా 9.375 నయా పైసాలను తీసుకొని వాటిని 12 పెట్టి గుణించాలి. లేదా డజను పెన్నిళ్లు ఖరీదును ప్రస్తుతపు నాణెములలో లెక్కకట్టి, అలా వచ్చిన మొత్తంలో చిల్లరను, పరివర్తన పట్టిక ననుసరించి నయాపైసాలలోకి మార్చాలి. ఈ వుదాహరణలో మొత్తం ఖరీదు 18 అణాలు (అనగా 1 రూపాయ 2 అణాలు) అందుచేత 2 అణాలకి యెన్ని నయా పైసాలలో పట్టికలో చూడాలి. 2 అ. లకి 12 నయాపైసాలు. కాబట్టి కొన్న వ్యక్తి 1 రూపాయ 12 నయాపైసాలను చెల్లించాలి.

ఒకవేళ యెప్పుడైనా 12 పెన్నిళ్లు, 6 కాఫీ పుస్తకాలు, 4 రూళ్లు కర్రలు ప్రస్తుతపు నాణెములలోని రేటు ప్రకారం కొనడం జరిగితే, ప్రస్తుతపు నాణెములలోని రేట్ల ప్రకారమే బిల్లులోని మొత్తం సొమ్మును లెక్కకట్టాలి. మొత్తం సొమ్ములో అణా, పైసలుగా వున్న చిల్లరను నయా పైసాలలోకి పరివర్తన పట్టిక ననుసరించి మార్చి, అప్పుడు నయా పైసాలలో సొమ్ము చెల్లించాలి.

అలాకాక ఒకవేళ ధరలు నయా పైసాలలో ప్రకటింపబడివుండవచ్చును. ఒకవ్యక్తి వద్ద అణాలు, పైసలుమాత్రమే వుండవచ్చును. అప్పుడు ఆ వ్యవహారంలో మొత్తం సొమ్మును మొదట నయా పైసాలలో లెక్కకట్టాలి, ఆతరువాత మొత్తం సొమ్ములో చిల్లరగావున్న నయా పైసాలకి ప్రస్తుతపు నాణెములలో సమతుల్యాలేమిటో పరివర్తనపట్టికలో చూడాలి, ఉదాహరణకి కొన్న పుస్తకపుమొత్తం ఖరీదు

8 రూపాయల 20 నయా పైసాలనుకుందాము. రూపాయ విలువ రెండు పద్ధతులలోను ఒకటేకాబట్టి రూ. 8 లను చెల్లించడంలో కష్టమేమీలేదు. పోతే పై 20 నయా పైసాల విషయం. పరివర్తనపట్టికను చూస్తే 3 అణాలు 19 నయా పైసాలకి సమానమని బోధపడుతుంది. ప్రస్తుతపు నాణెములలో 3 అణాలను యిస్తే 20 నయాపైసాలకి యింకా ఒక నయాపైసా బాకీవుంటుంది. దానికివుంటే ఒక నయాపైసాను యివ్వవచ్చును లేదా ఒక దమ్మిడి అయినా యివ్వవచ్చును.

పట్టిక - 1

ప్రస్తుత నాణెములను దశాంశ నాణెములోనికి

మార్చుకొనుటకు పరివర్తన పథకం

లావాదేవీ సందర్భంలో నిర్దిష్ట విలువగల ప్రస్తుత నాణెములను ప్రత్యక్షంగా ఇచ్చునపుడు మాత్రమే ఈ పట్టికను ఉపయోగించవలెను.

ఏదేని లావాదేవీ సందర్భంలో ప్రత్యక్షంగా నాణెం ఇచ్చే సందర్భంగాక ఇతర సందర్భాలలో ప్రస్తుతనాణెపు విలువను లేక క్రొత్తనాణెపు విలువను ఇతర నాణెములోకి మార్చుకోవలసిన సందర్భంలో ఒక రూపాయకు లేక 16 అణాలకు లేక 64 కానులకు లేక 192 పైసలకు 100 నయా పైసాల చొప్పున కచ్చితమైన సమానమొత్తమును తేల్చుకోవలెను.

1	పైసా	—	1	నయా పైసా
2	పైసలు	—	1	నయా పైసా
3	..	—	2	నయా పైసాలు
4	..	—	2
5	..	—	3
6	..	—	3
7	..	—	4
8	..	—	4
9	..	—	5
10	..	—	5
11	..	—	6
1	అణా	—	6
1	.. 1 పైసా	—	7
1	.. 2 పైసలు	—	7
1	.. 3 ..	—	8
1	.. 4 ..	—	8
1	.. 5 ..	—	9
1	.. 6 ..	—	9

1	అణా 7 పైసలు	—	10	నయా పైసాలు
1	.. 8 ..	—	10
1	.. 9 ..	—	11
1	.. 10 ..	—	11
1	.. 11 ..	—	12
2	అణాలు	—	12
2	అణాల 1 పైసా	—	13
2	.. 2 పైసలు	—	14
2	.. 3 ..	—	14
2	.. 4 ..	—	15
2	.. 5 ..	—	15
2	.. 6 ..	—	16
2	.. 7 ..	—	16
2	.. 8 ..	—	17
2	.. 9 ..	—	17
2	.. 10 ..	—	18
2	.. 11 ..	—	18
3	అణాలు	—	19
3	అణాల 1 పైసా	—	19
3	.. 2 పైసలు	—	20
3	.. 3 ..	—	20
3	.. 4 ..	—	21
3	.. 5 ..	—	21
3	.. 6 ..	—	22
3	.. 7 ..	—	22
3	.. 8 ..	—	23
3	.. 9 ..	—	23
3	.. 10 ..	—	24
3	.. 11 ..	—	24
4	అణాలు	—	25
4	అణాల 1 పైసా	—	26
4	.. 2 పైసలు	—	26
4	.. 3 ..	—	27
4	.. 4 ..	—	27
4	.. 5 ..	—	28
4	.. 6 ..	—	28
4	.. 7 ..	—	29
4	.. 8 ..	—	29
4	.. 9 ..	—	30
4	.. 10 ..	—	30
4	.. 11 ..	—	31
5	అణాలు	—	31
5	అణాల 1 పైసా	—	32
5	.. 2 పైసలు	—	32
5	.. 3 ..	—	33

5	అణల 4 ప్రేసలు	—	33	నయాప్రేసలు	9	అణల 1 ప్రేస	—	57	నయాప్రేసలు
5	.. 5 ..	—	34	9	.. 2 ప్రేసలు	—	57
5	.. 6 ..	—	34	9	.. 3 ..	—	58
5	.. 7 ..	—	35	9	.. 4 ..	—	58
5	.. 8 ..	—	35	9	.. 5 ..	—	59
5	.. 9 ..	—	36	9	.. 6 ..	—	59
5	.. 10 ..	—	36	9	.. 7 ..	—	60
5	.. 11 ..	—	37	9	.. 8 ..	—	60
6	అణలు	—	37	9	.. 9 ..	—	61
6	అణల 1 ప్రేస	—	38	9	.. 10 ..	—	61
6	.. 2 ప్రేసలు	—	39	9	.. 11 ..	—	62
6	.. 3 ..	—	39	10	అణలు	—	62
6	.. 4 ..	—	40	10	అణల 1 ప్రేస	—	63
6	.. 5 ..	—	40	10	.. 2 ప్రేసలు	—	64
6	.. 6 ..	—	41	10	.. 3 ..	—	64
6	.. 7 ..	—	41	10	.. 4 ..	—	65
6	.. 8 ..	—	42	10	.. 5 ..	—	65
6	.. 9 ..	—	42	10	.. 6 ..	—	66
6	.. 10 ..	—	43	10	.. 7 ..	—	66
6	.. 11 ..	—	43	10	.. 8 ..	—	67
7	అణలు	—	44	10	.. 9 ..	—	67
7	అణల 1 ప్రేస	—	44	10	.. 10 ..	—	68
7	.. 2 ప్రేసలు	—	45	10	.. 11 ..	—	68
7	.. 3 ..	—	45	11	అణలు	—	69
7	.. 4 ..	—	46	11	అణల 1 ప్రేస	—	69
7	.. 5 ..	—	46	11	.. 2 ప్రేసలు	—	70
7	.. 6 ..	—	47	11	.. 3 ..	—	70
7	.. 7 ..	—	47	11	.. 4 ..	—	71
7	.. 8 ..	—	48	11	.. 5 ..	—	71
7	.. 9 ..	—	48	11	.. 6 ..	—	72
7	.. 10 ..	—	49	11	.. 7 ..	—	72
7	.. 11 ..	—	49	11	.. 8 ..	—	73
8	అణలు	—	50	11	.. 9 ..	—	73
8	అణల 1 ప్రేస	—	51	11	.. 10 ..	—	74
8	.. 2 ప్రేసలు	—	51	11	.. 11 ..	—	74
8	.. 3 ..	—	52	12	అణలు	—	75
8	.. 4 ..	—	52	12	అణల 1 ప్రేస	—	76
8	.. 5 ..	—	53	12	.. 2 ప్రేసలు	—	76
8	.. 6 ..	—	53	12	.. 3 ..	—	77
8	.. 7 ..	—	54	12	.. 4 ..	—	77
8	.. 8 ..	—	54	12	.. 5 ..	—	78
8	.. 9 ..	—	55	12	.. 6 ..	—	78
8	.. 10 ..	—	55	12	.. 7 ..	—	79
8	.. 11 ..	—	56	12	.. 8 ..	—	79
9	అణలు	—	56	12	.. 9 ..	—	80

12	అణల 10 పైసలు	—	80	నయాపైసాలు
12	11 ..	—	81
13	అణాలు	—	81
13	అణల 1 పైసా	—	82
13	.. 2 పైసలు	—	82
13	.. 3 ..	—	83
13	.. 4 ..	—	83
13	.. 5 ..	—	84
13	.. 6 ..	—	84
13	.. 7 ..	—	85
13	.. 8 ..	—	85
13	.. 9 ..	—	86
13	.. 10 ..	—	86
13	.. 11 ..	—	87
14	అణాలు	—	87
14	అణల 1 పైసా	—	88
14	.. 2 పైసలు	—	89
14	.. 3 ..	—	89
14	.. 4 ..	—	90
14	.. 5 ..	—	90
14	.. 6 ..	—	91
14	.. 7 ..	—	91
14	.. 8 ..	—	92
14	.. 9 ..	—	92
14	.. 10 ..	—	93
14	.. 11 ..	—	93
15	అణాలు	—	94
15	అణల 1 పైసా	—	94
15	.. 2 పైసలు	—	95
15	.. 3 ..	—	95
15	.. 4 ..	—	96
15	.. 5 ..	—	96
15	.. 6 ..	—	97
15	.. 7 ..	—	97
15	.. 8 ..	—	98
15	.. 9 ..	—	98
15	.. 10 ..	—	99
15	.. 11 ..	—	99
1	రూపాయి	—	100

2 వ పట్టిక

ప్రస్తుత నాణెముల దశాంశ నాణెములలోనికి

మార్పుటకు సంక్షిప్త పరివర్తన పథకం

లావాదేవీ సందర్భంలో నిర్దిష్ట విలువగల ప్రస్తుతనాణెములను ప్రత్యక్షంగా ఇచ్చునపుడు మాత్రమే యీ పట్టికను

జనవరి 1957

ఉపయోగించవలెను. ప్రస్తుత నాణెములనుగానీ క్రొత్త నాణెములనుగానీ ఇతర నాణెములలోకి మార్చవలసివచ్చినపుడు లావాదేవీలో ప్రత్యక్షంగా నాణెములు ఇచ్చు సందర్భములలో మినహా ఇతర సందర్భములలో అందుకు సమానమయిన విలువగల నాణెములను 100 నయాపైసాలకు ఒక రూపాయ లేక 16 అణాలు లేక 64 కానులు లేక 192 పైసల రేటు చొప్పున లెక్కకట్టవలెను.

అణాలు	పైసలు	0	4	6	9
0		—	2	3	5
1		6	8	9	11
2		12	14	16	17
3		19	20	22	23
4		25	27	28	30
5		31	33	34	36
6		37	39	41	42
7		44	45	47	48
8		50	52	53	55
9		56	58	59	61
10		62	64	66	67
11		69	70	72	73
12		75	77	78	80
13		81	83	84	86
14		87	89	91	92
15		94	95	97	98
16		100

ఈ క్రింది ఉదాహరణలో సంక్షిప్త పరివర్తన పథకాన్ని ఉపయోగించుకొనే పద్ధతి తెలుపబడింది.

5 అణాల 6 పైసలకు సమానమయిన నయాపైసలు కావలెననుకోండి. ఎడమవైపు “అణాలు” అని వ్రాయబడిన గడిలో 5 నుంచి అడ్డంగావున్న గడినిచూడండి. ఆ తరువాత పైభాగంలో “పైసలు” అని వ్రాయబడిన గడి క్రింద 6 నుంచి నిడివిగా క్రిందికిచూడండి. ఈ గళ్ళు 34 అను అంతేవద్ద కలుస్తాయి. నయాపైసలో 34 సంఖ్య 5 అణాల 6 పైసలకి సమానమయినది.

పై సంక్షిప్త పరివర్తనపథకాన్ని చూచునపుడు “అణాలు” గడి బాణంగుర్తుతో చూపబడినట్లుగా పట్టిక ఎడమభాగంలో 1 నుంచి 16 వరకుగల సంఖ్య నిడివిగా క్రిందికి పోతుందని గమనించవలెను. “పైసలు” గడి బాణంగుర్తుతో చూపబడినట్లుగా పైస అడ్డంగా పోతుంది. అణాలకు పైసలకు [తరువాతి 42వ పేజీలో]

స్త్రీల పొదుపు ఉద్యమం

— 0 —

ద్వితీయ ప్రణాళిక క్రింద విశాల ప్రాతిపదికపై తీవ్రతర కృషి

ప్రణాళికాబద్ధమైన ఆర్థికవ్యవస్థలో తాము వహించవలసిన పాత్రయొక్క ప్రాధాన్యమేమిటో ఈ దేశప్రజలు క్రమేణా తెలుసుకుంటున్నారు. ప్రజాస్వామికదేశంలో ప్రణాళికా బద్ధమైన ఆర్థికవ్యవస్థ అంటే దేనికది విడిగా ఉండి పోయి ప్రజలు చొరవతీసుకోకుండా ఉండడంకాదు. ప్రభుత్వమూ ప్రజలూ గ్రామపంచాయతీదళ మొదలుకొని దేశాభివృద్ధికి చెందిన అన్నిదశల్లోనూ పరస్పరసహకారంతో సమన్వయంతో అభివృద్ధికార్యకలాపాలను జరుపుకోవడమే ఈ ఆర్థికవ్యవస్థ ముఖ్యోద్దేశం. ప్రజలు అప్పుడే రెండవ పంచవర్షప్రణాళికపట్ల ఆసక్తిచూపుతున్నారు. ఆ ప్రణాళిక సామ్యవాదపద్ధతి సమాజం అనే సూత్రం ప్రాతిపదికగాగల శ్రేయోరాజ్యనిర్మాణంకోసం భారతజాతి తలపెట్టిన ఒక మహాప్రయత్నమనికూడా ప్రజలు గుర్తిస్తున్నారు.

ప్రజలు ప్రణాళికతో సాన్నిహిత్యం ఏర్పరుచుకోడానికి, నవభారతనిర్మాణంలో తమ శక్తికొలది సహాయపడడానికి, జాతీయ పొదుపు ఉద్యమం ఒక అవకాశాన్ని కలుగజేస్తున్నది. భారతదేశంలోని ప్రతిపౌరుడూ, అతనివృత్తి ఏదైనా సాంఘికంగా అతని అంతస్తు ఏమైనా అతడు ఈ మహాప్రయత్నంలో సరిసమానప్రతిపత్తిగల ఒకభాగస్వామి. అతడు ఏకొద్ది మొత్తం ఇచ్చినా అది మొత్తం జాతియొక్క సంకల్పాన్ని వ్యక్తీకరిస్తుంది.

జాతీయ పొదుపు ఉద్యమంలో స్త్రీల పొదుపు ఉద్యమం ఒక భాగం. ఇది మన స్త్రీలకు ఒక పిలుపువంటిది. సంసారంలో స్త్రీలు అతిముఖ్యమైనపాత్ర వహిస్తారు. పొదుపరితనంతో వారు కుటుంబాన్ని ఆర్థికంగా నిలబెట్టావస్తారు. కాబట్టి పొదుపరితనానికి వారినే చెప్పుకోవాలి. అవి చిన్న మొత్తములే కావచ్చును. కాని జాతీయంగాచూస్తే వాటి ప్రాధాన్యం ఎక్కువ. ఒకపౌరుడు పొదుపుచేసి కొంత డబ్బు మిగుల్చుకోగలుగుతున్నాడంటే అతడు తన ఖర్చును కొంతవరకు తగ్గించుకొని మిగిలినదానిని జాతీయప్రణాళిక విజయవంతంగా అమలుజరగడానికి తోడ్పడుతున్నాడన్న

మాట. జాతీయప్రణాళిక అంటే మరేమీకాదు. ఇది ప్రజల సాముదాయక సహకారపూర్వకమైన ప్రయత్నం. ఇది ప్రజలందరి శ్రేయస్సుకొరకై ఉద్దేశించబడింది.

సలహాసంఘం

దేశవ్యాప్తంగా స్త్రీల పొదుపు ఉద్యమాన్ని వ్యాప్తం చెయ్యడానికి భారతప్రభుత్వం 1953 లో ఒక కేంద్రసలహాసంఘమును ఏర్పాటుచేసింది. కేంద్రసలహాసంఘంవారు ప్రథమ పంచవర్షప్రణాళిక క్రింద రూ. 8 కోట్లు వసూలు చేయాలని ఒక లక్ష్యం ఏర్పరచబడింది.

కేంద్ర సలహాసంఘ సభ్యులపేర్లు ఇవి :

1. శ్రీమతి హన్నా సెన్, కొత్తఢిల్లీ. అధ్యక్షురాలు
2. శ్రీమతి లక్ష్మీమణిందార్, కొత్తఢిల్లీ. ఉపాధ్యక్షురాలు (ఢిల్లీ, అస్సాం, పశ్చిమబెంగాల్, బీహార్ రాష్ట్రాలకు)
3. శ్రీమతి బేగంఅలీ జహీర్, లక్నో. సభ్యురాలు (ఉత్తరప్రదేశ్, పంజాబ్, కాశ్మీర్ రాష్ట్రాలకు)
4. శ్రీమతి ఆచ్చమ్మ మత్తయి, బొంబాయి. .. (మైసూరు, కేరళ రాష్ట్రాలకు)
5. లేడీ రామారావు, బొంబాయి. .. (బొంబాయి రాష్ట్రానికి)
6. శ్రీమతి జ్ఞానకుమారి హెడా, హైద్రాబాదు. .. (ఒరిస్సా, మద్రాస్, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలకు)
7. శ్రీమతి విమలా దేవ్ ముఖ్, కొత్తఢిల్లీ. .. (మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్ రాష్ట్రాలకు)

1953 మార్చిలో దేశమంతటా స్త్రీల పొదుపుపక్షం జరపబడింది. ఆ పక్షంలోజాలలో 50 లక్షల రూపాయలకు పైగా వసూలయ్యాయి.

హైద్రాబాదులో రాష్ట్రసహాయకమిటీ ఒకటి ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆ కమిటీ సభ్యులు వీరు :

1. శ్రీమతి సంగెం లక్ష్మీబాయి.
2. శ్రీమతి బూర్గుల అనంతలక్ష్మీదేవి.
3. శ్రీమతి కనకరత్నమ్మ, మునిసిపల్ కౌన్సిలర్, వరంగల్.
4. శ్రీమతి ఆశాతాయ్ వాఘూరే, ఎం. ఎల్. ఏ.

ఔరంగాబాదు.

5. శ్రీమతి మహాదేవమ్మ, రాయచూర్.
6. కుమారీ అమీనా సఖ్యి, ఆద్యోకేటు, హైద్రాబాదు.
7. శ్రీమతి ఎల్లాప్రగడ సీతాకుమారి, హైద్రాబాదు.

1953-55 లో మాండలిక సలహాసంఘంయొక్క సమావేశాలు అనేకం జరిగినవి. స్త్రీలపొదుపు ఉద్యమం ప్రచారం చేయబడింది.

మొదటి ప్రచారసభ 1953 అక్టోబరు 7 వ తేదీన హైద్రాబాదులో జరిగింది.

1954 ఆగస్టు 16 వ తేదీనుంచి 30 వ తేదీవరకు మొదటి పొదుపుపక్షం జరపబడింది.

స్త్రీల పొదుపు ఉద్యమం కేంద్ర సలహాసంఘం అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి హన్నా సెన్ 1955 జూన్ 30 వ తేదీన ఉద్యమానికి ప్రారంభోత్సవం చేసింది.

రెండవపక్ష కార్యక్రమం హైద్రాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలలోను, జిల్లాలలోను 1955 జూలై 15 మొదలు 30 వ తేదీవరకు జరుపబడింది. మూడవపక్ష కార్యక్రమం 1956 సెప్టెంబరు 16 తేదీ మొదలు 30 తేదీ వరకు జరుపబడింది. రాష్ట్రంలోని వివిధ పార్కులలో మొత్తం 106 సభలు జరుపబడినవి.

హైద్రాబాదురాష్ట్ర ఇన్ చార్జి, కేంద్రసలహాసంఘం సభ్యురాలు అగు శ్రీమతి జ్ఞానకుమారిహెడా రాష్ట్రం మొత్తంలో కొండజాతుల ప్రాంతాలతోసహా ఈ ఉద్యమాన్ని ప్రచారం చేసింది. కొండజాతులస్త్రీలు దేశపౌరులుగా తాము ఎంత ఇవ్వగలిగితే అంత మొత్తాలను పొదుపు ఉద్యమానికి ఇచ్చి దేశపునర్నిర్మాణ కార్యక్రమంలో భాగస్వాములు కావాలని ఆమె ప్రబోధించింది.

అఖిలభారత మహిళామహాసభ, అఖిలభారత మహిళల ఆహారసంఘం, భారత్ సేవక్ సమాజ్, ఆంధ్ర యువతీ మండలి, భారత సాంఘికసేవా మహాసభ మొదలగు సంఘ సేవా సంస్థలు పొదుపు ఉద్యమానికి సహాయపడడానికి సంసిద్ధమయ్యాయి. వివిధ ఏజెంటుసంస్థలు వసూలుచేసిన మొత్తములు ఈ దిగువ చూపబడినవి :

ఏజెంటు సంస్థపేరు

1954 ఆగస్టు 1 వ
తేదీనుంచి 1956
అక్టోబరు 31 వ
తేదీవరకు వసూలు
చేసిన మొత్తం
రూ.

1. సాంఘిక విద్యా పురోభివృద్ధికై ఏర్పడిన స్త్రీల సంఘం, (అఖిల భారత మహిళా మహాసభకా)	2,74,685
2. అఖిలభారత మహిళల ఆహారసంఘం.	76,745
3. భారత సేవక్ సమాజ్ ప్రదేశ్ బోర్డు.	1,17,655
4. భారత సేవక్ సమాజ్ ఆదిలాబాదు జిల్లాకా.	86,220
5. ఆంధ్ర యువతీ మండలి.	3,33,740
6. భారత సాంఘికసేవా మహాసభ.	25,928

రాష్ట్రంలోని దాదాపు మూడోవంతు ప్రాంతంలో ఏ ఏజెంటుసంస్థకూడా పనిచేయలేదు. పైగా గతసంవత్సరం రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ సందర్భంగా ఏర్పడిన జిల్లా అనిశ్చిత పరిస్థితులవల్ల పొదుపు ఉద్యమం కార్యక్రమం కొంత వెనుకబడిపోయింది.

హైద్రాబాదురాష్ట్రంలో రూ. 41.92 లక్షలు వసూలు చేయవలెనని ఒక కోటా నిర్ణయించబడింది. కాని రూ. 12 లక్షలు మాత్రమే వసూలయ్యాయి. అయితే దీనివల్ల నిరుత్సాహపడవలసిన అవసరంలేదు. ఏ ఉద్యమంలో అయినా మొదట కొంచెం క్లిష్టపరిస్థితులలోనే పని జరుగవలసి వస్తుంది. స్త్రీలపొదుపు ఉద్యమం విషయంలోకూడా అంతే. స్త్రీలు ఈ ఉద్యమంలో ఉత్సాహంతో చొరవతీసుకొని పని చేయడానికి ఇంకా ఆర్థిక సాంఘికకారణాలు కొంత ప్రతిబంధకంగా వున్నాయి. అందువల్లనే ఉద్యమం అనుకున్నంత వేగంగా వ్యాప్తం కావడంలేదు. అంతేగాక ఈ ఉద్యమాన్ని మహిళాకార్యకర్తలే నిర్వహించవలసి వున్నది. వారు సంస్థలనిర్వహణ విషయంలోను, సామర్థ్యవిషయంలోను శిక్షణ పొందవలసి వున్నది.

సూత్తు వ్యవస్థలో పరిస్థితి ఈవిధంగా ఉండబోదు. బహుశా కొంత మెరుగు కావచ్చు. ఇప్పటికప్పుడే ప్రజలలో నవోత్సాహం వెల్లివిరుస్తున్నది. ఆ ఉత్సాహాన్ని సక్రమ మార్గానపెట్టి దానిని ఇట్టి పొదుపు ఉద్యమంవంటి నిర్మాణ కార్యకలాపాలకు వినియోగించవలసి వున్నది.

ఆంధ్ర జిల్లాలలో

[illegible]

రెండవపంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద దేశం మొత్తంలో రూ. 25 కోట్లు వసూలు చేయబడవలెనని తలపెట్టబడింది. కనుక కొత్తగా ఏర్పడిన పునరావృత్తిలో ఈ ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం జేయవలసి వున్నది. భారతదేశంలోని ప్రతి కుటుంబం రోజుకు అదనంగా మరొక అణామిగిలించినా నెలకు రూ. 13.5 కోట్లు, ఏడాదికి రూ. 162 కోట్లు చిన్న మొత్తముల పొదుపు పథకానికి లభిస్తాయి.

[39 వ పేజీ తరువాయి]

లావాదేవీలో ప్రత్యక్షంగా నాణెములను ఇచ్చు సందర్భములో మాత్రమే యీ పట్టికను ఉపయోగించవలెను. ఇతర సందర్భములలో నాణెములు మార్పుకోవడం అవసరమైతే, అంటే నిర్ణీత రేటుప్రకారం కంప్యూటేషన్ అవసరమయితే రూపాయను భిన్నాంకములుగా చేయవలసివచ్చినప్పటికీ, రేటుకు కచ్చితంగా సమానమయిన విలువను లెక్కకట్టవలెను. ఆ తరువాత భిన్నాంకములను పట్టిక ప్రకారం నయా పైసాలలోకి మార్చవలెను.

వివర పట్టిక

నాణెముల విధములు	నయాపైసాలలో సరి సమానమైన దశాంశ విలువ	లావాదేవీలో నాణెములు ప్రత్యక్షంగా ఇచ్చునపుడు నయాపైసాలలో మారకం విలువ
ఒక పైసా	1.5625 నయాపైస	2 నయాపైసలు
$\frac{1}{2}$ అణా	3.125 ,,	3 ,,
1 అణా	6.25 ,,	6 ,,
2 అణాలు	12.5 ,,	12 ,,

వార్తలు - విశేషాలు

అఫ్ఘను వేళలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు రోజూ ఉదయం 10-30 గం.ల నుంచి సాయంత్రం 5 గం.ల వరకు పని చేస్తాయి. మధ్యాహ్నం 1 గంట నుంచి 1.30 గం. వరకు భోజనమునకై విరామం ఉంటుంది.

బోర్డు రద్దు

1952 సం. పు హైద్రాబాదు జాగీర్దార్ల ఋణ పరిష్కార చట్టం క్రింద ఏర్పరచబడిన బోర్డును ప్రభుత్వం అక్టోబరు 31 నుంచి రద్దుచేసింది. ఈ బోర్డు సమక్షంలో అపరిష్కృత మైన కేసులు రెవిన్యూ శాఖ ద్వారా స్థాపించబడిన మరొక బోర్డు ముందు పరిష్కరించబడుతాయి.

రవాణా ఛార్జీలు

స్టేజి క్యాబేజీలకు, ప్రభుత్వ బండ్లకు ప్రభుత్వం కనిష్ట, గరిష్ట ఛార్జీలు నిర్ణయించింది. ఈ ప్రకటన అధికార గజెట్టులో ప్రచురించబడిన తేదీ నుంచి అమల్లోకి వస్తుంది.

పారిశ్రామిక వివాదాలు

పూర్వపు హైద్రాబాదు ప్రభుత్వ వ్యవసాయశాఖ యజమానులకూ, పనివారలకూ మధ్య ఏర్పడిన వివాదాన్ని తీర్పుకై ప్రభుత్వం పారిశ్రామిక న్యాయస్థానానికి నివేదించింది. వివాదాంశం ఇది : వ్యవసాయశాఖలో వివిధ వ్యవసాయ క్షేత్రములలో నియమింపబడిన కార్మికుల జీతాలలో వ్యత్యాసాన్ని తొలగించాలనీ, వ్యవసాయ క్షేత్రములలో పనిచేయు కార్మికులకు సెలవు సౌకర్యాలు ఇవ్వాలనీ కార్మికులు కోరడం న్యాయనమ్మతమేనా ?

ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన 7 పారిశ్రామిక సంస్థలకూ, వాటి కార్మికులకూ మధ్య ఏర్పడిన వివాదాలను తీర్పు నిమిత్తమై ప్రభుత్వం పారిశ్రామిక న్యాయస్థానానికి నివేదించింది.

సిర్పూరు పేపరు మిల్లు; సిర్సిల్గు లిమిటెడ్, సిర్పూరు కాగిత నగర్; ఆజంజాహ్ మిల్లు, వరంగల్లు; హైద్రాబాదు

వ్యవసాయ సహకార సంస్థ, హైద్రాబాదు కమర్షియల్, ఇండస్ట్రియల్ బ్యాంకు లిమిటెడ్, హైద్రాబాదు; నేషనల్ బొబాకో కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, మంగళగిరి బ్రాంచి; ఫైర్ స్టోన్ పైర్ అండ్ రబ్బర్ కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా (ప్రైవేటు) లిమిటెడ్, విజయవాడ; తాత్ గ్లాస్ వర్క్స్ లిమిటెడ్, హైద్రాబాదు.

హెల్తు మ్యూజియం

1956 అక్టోబరు నెలలో పబ్లిక్ గార్డెన్స్లోని హెల్తు మ్యూజియాన్ని సుమారు 39,060 మంది దర్శించారు.

క్రమశిక్షణ విచారణకు న్యాయస్థానం

1950 సం. పు హైద్రాబాదు ప్రభుత్వోద్యోగుల (విచారణ న్యాయస్థానం) చట్టం క్రింద క్రమశిక్షణకు సంబంధించిన కేసులను విచారించగలందులకై ప్రభుత్వం న్యాయస్థానానికి అధికారమిచ్చింది.

రిఫ్రెషర్ కోర్సు

నవంబరు 12 వ తేదీన నిలోఫర్ ఆసుపత్రిలో భారత ప్రభుత్వమూ, యునిసెప్ సంస్థ సంయుక్తంగా ఏర్పాటు చేసిన రిఫ్రెషర్ కోర్సుకు ప్రారంభోత్సవం జరుపబడింది. భారతదేశమంతట నుంచి సుమారు 20 మంది నర్సులు ఒక నెల రోజుల వరకు యీ రిఫ్రెషర్ కోర్సులో పాల్గొన్నారు.

నీటి పన్ను

1955 సం. పు ఆంధ్ర ఇరిగేషన్ వర్క్సు (నిర్బంధ నీటి పన్ను విధింపు) చట్టం క్రింద ప్రభుత్వం నీటి పన్ను నియమావళిని ప్రచురించింది.

హెచ్. యస్. సి. పరీక్షలు

1957 మార్చిలో జరుగవలసిన హైయర్ సెకండరీ సర్టిఫికేటు టెక్నికల్ పరీక్షలను పూర్వపు హైద్రాబాదు రాష్ట్రం

లోని 17 జిల్లాలకు హైద్రాబాదు సెకండరీ ఎజుకేషన్ బోర్డు వారే యధాప్రకారం జరుపగలరు. ఆ పరీక్షలకు పాఠ్య ప్రణాళిక, పాఠ్య పుస్తకములు 1956-57 ఆకడమిక్ సంవత్సరం మాదిరిగానే ఉండగలవు.

దేవాదాయములు

దేవాదాయ, ధర్మాదాయ ఆస్తులకు సంబంధించిన బ్రష్టిలు తమ బాధ్యత క్రింద గల ఆస్తులను అక్రమంగా అమ్మినా లేక కుదువబట్టినా లేక మార్చి చేసినా వారిపై తీవ్రమైన చర్య గైకొనబడగలదని ప్రభుత్వం నవంబరు 19 వ తేదీన ఒక హెచ్చరిక చేసింది. అటువంటి అక్రమ లావా దేవీ లేవైనా జరిగినట్లయితే వాటిని ప్రజలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే తగుచర్య తీసుకోబడగలదు.

“కాండ్ర” కులం

సంఘసంక్షేమశాఖవారు తయారుచేసే వెనుకబడిన తరగతులజాబితాలో శ్రీకాకుళంజిల్లా తెక్కెలి తాలూకాలోని “కాండ్ర” కులమును చేర్చవలసిందిగా ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. రంగారె, రంగరాజులు, దర్జీ, సింపీ కులములను వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాలోని “భావసారక్షత్రియ కులము”తో సమానార్థకంగా పరిగణించవలెననికూడా ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

రోడ్డు రవాణా

ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డు రవాణాశాఖ అధిపతిని ఇకముందు నుంచి “రోడ్డు ట్రాన్స్పోర్టు సూపరింటెండెంట్” అని గాక “జనరల్ మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డు ట్రాన్స్పోర్టు” అని వ్యవహరించడమవుతుంది.

మాజీ హైద్రాబాదు ప్రభుత్వోద్యోగులు

రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ ఫలితంగా బొంబాయి, మైసూరు రాష్ట్రాలకు కేటాయించబడిన మాజీ హైద్రాబాదు ప్రభుత్వోద్యోగులు పోస్టింగ్ ఉత్తర్వులు అందినవెంటనే డ్యూటీలో చేరకపోయినట్లయితే వారు పనిలో చేరకుండా ఇష్టమొచ్చినట్లు తిరుగుతున్నవారుగా పరిగణించబడుతారు. ఉద్యోగనియామకాలలో వాస్తవము తెలుసుకోకుండా నిర్ణయం జరిగిన సందర్భంలోను, భార్యనుంచి భర్తనిడిపోవడం, భర్తనుంచి భార్యనిడిపోవడం ఇంకా అటువంటి వాస్తవమైన కేసులసందర్భంలోనూ తప్ప లేకపోతే లోగడ ఇవ్వబడిన ఉత్తర్వులు పునః పరిశీలన చేయబడవు.

పోలీసు దళం

కడపజిల్లా పులివెందుల తాలూకాలోని కోమనూతల, తాటిరెడ్డిపల్లి గ్రామాలప్రాంతంలో నవంబరు 20 తేదీనుంచి మరిమూడు నెలలపాటు అదనపుపోలీసుదళం వుంచబడగలదని గవర్నరు ఒక ఉత్తర్వుచేశారు.

వెనుకబడిన తరగతులు

అనంతపురం, కడప, కర్నూలుజిల్లాలలో కొద్దిసంఖ్యలో వుండే “పాత్రకులం” వారినీ, పెరికెబలిజ, “పురగిరిక్షత్రియ” కులములనూ సంఘసంక్షేమశాఖవారు తయారుచేసే వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాలో చేర్చవలసిందిగా ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెట్

ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికారగెజెటు “ది ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజెటు” అని వ్యవహరింపబడుతుంది. మరొకవిధంగా నోటిపై చేయబడితే తప్ప లేకపోతే గెజెట్ సాధారణ సంచికలు ప్రతిగురువారం హైద్రాబాదునుంచి వెలువడగలవు. అవసరమైనప్పుడు అసాధారణ సంచికలు వెలువడగలవు.

విద్యా సౌకర్యాలు

మద్రాసు, కర్నూలు, గుంటూరునుంచి హైద్రాబాదు వచ్చిన ఉద్యోగుల పిల్లల విద్యకొరకై సాధ్యమైనంతవరకు అన్ని సౌకర్యాలను కల్పించవలెనని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. అట్టి పిల్లలకు ఎట్టి అసౌకర్యం కలుగకుండా చూడవలసిందిగా ప్రభుత్వం పాఠశాలల అధిపతులకు ఉత్తర్వులిచ్చింది.

కార్యాచరణ సంఘం

పౌర సమన్యలను పరిష్కరించు నిమిత్తం అన్ని మునిసిపాలిటీలలోనూ కార్యాచరణ సంఘాలు ఏర్పాటుచేయబడాలన్న విషయమై ఆంధ్రా మునిసిపల్ చైర్మనుల ఛేంబర్ కార్యదర్శి చేసిన కొన్ని సూచనలను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. మునిసిపల్ చైర్మన్, మునిసిపల్ కమిషనర్, ఆరోగ్యాధికారి, ఇంజనీరుతో కూడుకున్న కార్యాచరణ సంఘాలు అన్ని మునిసిపాలిటీల లోనూ నెలకొల్పబడాలని మార్చి 15 వ తేదీన ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

చక్కెర పరిశ్రమ

పారిశ్రామిక వివాదముల చట్టం నిమిత్తమై పంచదార పరిశ్రమను 1956 నవంబరు 26 వ తేదీ నుంచి ఆరునెలల

వరకు ప్రజోపయోగకర సర్వీసుగా ప్రభుత్వము ప్రకటించింది.

కందుల పంట

ఆంధ్ర రాష్ట్రం- పూర్వపు 11 జిల్లాలు- లో 1956-57 వ సంవత్సరంలో కందుల పంటకు సంబంధించిన మొదటి అంచనాను బట్టి 1956 ఆగస్టు ఆఖరు వరకు 135,000 ఎకరాలలో యీ పంట వేయబడినట్లు తెలుస్తున్నది. గత సంవత్సరం ఇదే కాలంలో 132,000 ఎకరాలలో యీ పంట వేయబడినదనీ, అంతకు పూర్వం అయిదు సంవత్సరాలలో, యీ పంట వేయబడిన భూమి సగటు విస్తీర్ణం 132,900 ఎకరాలనీ, ప్రస్తుత భూమి విస్తీర్ణము గత సంవత్సరపు విస్తీర్ణం కంటే 2.3 శాతం ఎక్కువగా వుందనీ, గత ఐదు సంవత్సరాల సగటు విస్తీర్ణం కంటే 1.6 శాతం ఎక్కువగా వుందనీ అంచనాలు తెలుపుతున్నవి.

మోటారుబండ్ల నమోదు

రాష్ట్రంలో మోటారు బండ్ల నమోదు కొరకు 'ఏ పి' సీరీస్ ను అవలంబించడానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. పూర్వపు ఆంధ్ర హైద్రాబాదు రాష్ట్రాలలో 'ఏ డి', 'హెచ్ వై' లేక 'హెచ్ టి' సీరీస్ లు ఉపయోగించబడుతుండేవి. విస్తృత రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత కూడా వాటినే వాడడం అనుచితమని భావించబడింది.

రాష్ట్ర చిహ్నం

ఆంధ్ర ప్రభుత్వ రాష్ట్ర చిహ్నాన్నే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర చిహ్నంగా కూడా ఉపయోగించడానికి ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. అయితే ఆ చిహ్నంలో 'ఆంధ్ర ప్రభుత్వం' అను ఇంగ్లీషు మాటలకు బదులు 'ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం' అనీ, ఆంధ్ర అని తెలుగు, దేవనాగరి లిపులలో గల దానికి మారుగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అని వుండగలదు. ఇవి రాష్ట్ర చిహ్నం చుట్టూ ఒకే కేంద్రము గల రెండు వలయాలలో పల వుండగలవు.

విమాన రవాణా పరిశ్రమ

పారిశ్రామిక వివాదముల చట్టమును సరించి విమాన రవాణా పరిశ్రమ 1956 డిసెంబరు 2 వ తేదీనుంచి ఆరు

నెలలవరకు రాష్ట్రంలో ప్రజోపయోగకర సర్వీసుగా ప్రకటించబడింది.

దుకాణముల చట్టం

మద్రాసు దుకాణముల, వ్యాపారసంస్థల చట్ట నిబంధనల నన్నింటినీ విశాఖపట్నం రేవు ప్రాంతంలో డిసెంబరు 15 వ తేదీనుంచి అమలు పర్చడానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

ఆంధ్ర కౌలుదారీ చట్టం

పూర్వపు ఆంధ్రరాష్ట్ర జిల్లాలలోని తహశీల్దార్లు, 1956 వ సం.పు ఆంధ్రకౌలుదారీ చట్టనియమావళి జారీచేయబడ లేదన్న కారణంచే సదరుచట్టంక్రింద వారికి పెట్టుకోబడిన దరఖాస్తులను స్వీకరించడం లేదని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞాపనలు చేయబడినవి. అట్టి నియమావళిని జారీచేసే విషయమై ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. ఈలోగా ఈవిషయమై సదరు చట్టాన్ననుసరించి పెట్టుకోబడు దరఖాస్తులను స్వీకరించ వలసిందిగా తహశీలుదార్లకు ఆదేశాలు ఇవ్వబడినవి.

బియ్యం అమ్మకం

ధరలపెరుగుదలను అరికట్టి బియ్యంవాడకందార్లకు సహాయపడేతలంపుతో హైద్రాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలలో 111 చౌక ధరల దుకాణాలద్వారా మామూలురకం బియ్యం అమ్మడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది. ఈ చౌక ధరల దుకాణాలలో ఒక్కొక్కరికి తడవకు రూ. 3 లకు మించకుండా బియ్యం అమ్మబడుతాయి.

చెరకుధర

గజెట్ ప్రకటనలో వివరింపబడిన కొన్ని షరతులకు లోబడి 1956-57 సం. క్రషింగ్ సీజనులో తన ఫ్యాక్టరీ గేటువద్దకు తెచ్చి ఇవ్వబడిన చెరకుగడకు చక్కెర ఉత్పత్తి దారు మణుగు 1 కి కనీసం 1.7.0 లను రైల్వేస్టేషన్ లో అందజేయబడిన చెరకు గడకు మణుగు 1 కి కనీసం రూ. 1.5.0 లను చెల్లించవలెనని యూనియన్ ప్రభుత్వం ఆదేశించింది.

దేశం తో పాటు మీరు కూడా అభ్యుదయం పొందండి !

మీరు మిగుల్చుకున్న డబ్బును
భారత ప్రభుత్వ చిన్న మొత్తముల పొదుపు పథకంలో
పెట్టుబడి పెట్టండి !

భారత దేశం యొక్క

సామాజికాభివృద్ధి కార్యక్రమమునకు, గొప్పనదీలోయ ప్రాజెక్టులకు,

రైలుమార్గములు రోడ్ల అభివృద్ధికి సహాయపడండి !

మీ డబ్బును ఈ క్రింది గ్యారంటీడ్ సెక్యూరిటీలలో దేనిలోనైనా పెట్టుబడి పెట్టండి :

12 సంవత్సరముల నేషనల్ సేవింగ్స్
సర్టిఫికెట్లు

మెచ్యూరిటీ పొందినమీదట నూటికి ఏడాదికి 4.16 వంతుల చొప్పున వడ్డీ లభిస్తుంది. రూ. 5 లవి మొదలు రూ. 5,000 ల వాటివరకు ఈ సర్టిఫికెట్లు లభించును. వ్యక్తిగతంగా రూ. 25,000 ల వరకు కొనవచ్చును.

10 సంవత్సరముల ప్రెజర్డ్ సేవింగ్స్
డిపాజిట్ సర్టిఫికెట్లు

ప్రతియేటా నూటికి 3½ వంతుల చొప్పున వడ్డీ చెల్లించబడుతుంది. రూ. 100 లవి మొదలు రూ. 25,000 లవి వరకు లభిస్తాయి. వ్యక్తిగతంగా రూ. 25,000 ల వరకు కొనవచ్చును.

10 సంవత్సరముల జాతీయ ప్రణాళిక
సర్టిఫికెట్లు

మెచ్యూరిటీ పొందిన మీదట నూటికి ఏడాదికి 4½ వంతుల చొప్పున వడ్డీ చెల్లించబడుతుంది. 5 రూ. లవి, 10 రూ. లవి, 25 రూ. లవి, 50 రూ. లవి, 100 రూ. లవి, 500 రూ. లవి ఇవ్వబడును. వ్యక్తిగతంగా రూ. 25,000 ల వరకు కొనవచ్చును.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్లు

డిపాజిట్లపై రూ. 10,000 ల వరకు నూటికి 2 వంతుల చొప్పున వడ్డీ చేర్చబడుతుంది. శేషముపై రూ. 15,000 ల వరకు నూటికి 1½ వంతుల చొప్పున వడ్డీ చేర్చబడుతుంది.

5 సంవత్సరముల అన్యుటీ సర్టిఫికెట్లు

నూటికి ఏడాదికి 3½ వంతుల చక్రవడ్డీతో నెలసరి కిస్తులుగా 15 ఏండ్ల లోపున తిరిగి చెల్లించబడుతాయి.

జారీచేయబడు ధరలు : రూ. 3,500, రూ. 7,000, రూ. 14,000
రూ. 28,000 వ్యక్తిగతంగా రూ. 28,000 ల వరకు కొనవచ్చును.

ఆదాయపు పన్ను లేకుండా మీకు మంచి ఆదాయం లభిస్తుంది !
భారతదేశ ఉజ్వల భవిష్యత్తుకొరకై పెట్టుబడి పెట్టండి !

ఇతర వివరములకు, ఈ పెట్టుబళ్ళకు సంబంధించిన నియమావళికొరకు :

నేషనల్ సేవింగ్స్ కమిషనర్, సిమ్లా చిరునామాకుగాని లేక

రీజనల్ ఆఫీసరు, హైదరాబాదు (దక్కన్)

చిరునామాకుగాని వ్రాయవలెను.

సామర్లకోటలోని వ్యవసాయ క్షేత్రంలో గవర్నరు

విశాఖపట్నంలోని జాలరులసేటిలో జాలరులతో మాట్లాడుతున్న శ్రీమతి కనుం త్రివేది

